

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 8. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842. Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Narodna banka mesečno Din 40,—
za inozemstvo Din 40,—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor, Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje, Kocenova ul. 8. Tel. št. 190.

Rokopis se ne vračaja. — Oglasi po
tarifu.

Demisija rumunske vlade

Ker se ni sporazumel s Titulescom o smernicah zunanje politike proti Rusiji, je Vajda Voevod podal včeraj ostavko svoje vlade

Bukarešta, 17. oktobra, žg. V pretekli noči sta se ministri predsednik dr. Vajda Voevod in zunanji minister Titulescu ponovno sestala, da bi se pogodila o smernicah nove rumunske zunanje politike. Razgovor je trajal precej časa, vendar ni pa rodil pozitivnih uspehov. Državnika sta vztrajala vsak na svojem stališču.

Kralj Karol je zato sklenil, da bo danes osebo posredoval Dopoldne ob 11. uri je bil pozvan na dvor v Sinaji ministri predsednik, kmalu za njim pa notranji minister Mihalake in nazadnje se zunanji minister Titulescu.

Ko je Vajda Voevod ob 16. zapuščal kraljevsko palačo, je izjavil novinarjem, da je v avdijenci ponovil svojo demisijo, ki jo je že večkrat predložil kralju. To

pot jo je kralj sprejel. Kralj ga je poveril, naj vodi do sestave nove vlade vladne posle dalje. Pogajanja za sestavo nove vlade se bodo pričela najbrže že jutri. Vajda Voevod je nocoj odpotoval iz Sinaje v Bukarešto. V političnih krogih ugotavljajo, da je demisija vlade rezultat nesoglasij v narodni znanstveni stranki, ki so se pojavila zaradi stališča Titulesca glede na zunanjo politiko. V tej zadevi je, kakor znano, notranji minister Mihalake podpiral Titulesca proti ministrskemu predsedniku Voevodu.

Kralj je že pričel konzultacije za rešitev vladne krize ter takoj po demisiji vlade sprejel v avdijenci notranjega ministra Mihalake, podpredsednika narodne kmetijske stranke.

Načrti nemških monarhistov

Nova odkritja o prevratnih namenih nemških monarhistov — Tudi Nizozemci se razburjajo

Pariz, 17. oktobra. AA. Havas poroča iz Berlina: O obnovi monarhije v Nemčiji danes že odkrito govore. Pristajajo monarhistične restavracije razvijajo živahno delavnost in prav nič ne priključajo svojih namenov. Tako n. pr. najkrajša nemška nacionalna stranka na vseh volilnih shodih potrebo povratka monarhistične ureditve države, za katero se odkrito zavzema. Tudi »Stahlhelm« in njemu sorodne organizacije ne zamude nobene prilike, da ne bi naglašali svoje zvestobe do Hohenzollerncev in drugih nemških kraljevskih in princovskih rodbin. Na vseh javnih zborovah, sejah in manifestacijah delajo javno in odkrito propagando, da pripravijo duhove na povratek monarhije.

Početje monarhistov gre že tako daleč, da je württemberski minister Maier javno govoril o njem in poudaril, da so Papenov obisk pri Rupprehtu Bavarskem in njegovi osebnosti stiki z bivšim prestolonaslednikom dokaz, da misli o obnovi monarhije v Nemčiji čim dalje bolj napreduje.

V političnih krogih se govori, da je Papen pri svojem posetu v Monakovem precej jasno namignil Bavarcem, da se država ne bi nič protivila, če bi Bavarci v prihodnjem trenutku proglasili bavarsko kraljestvo.

Misel o restavraciji Hohenzollerncev, ki je bila še pred komaj šestimi meseci utopija, se danes nikakor ne more več o priori izločiti iz območja političnih verjetnosti. Vendar pa ima danes še dve veliki oviri, in sicer prvo v popolnem lojalnem za držanje predsednika republike, ki ni nikdar popuščal dvomov o tem, da bo spoštoval priprave, podane na republikansko ustavo. Meseca junija je Hindenburg izrečno demantiral glasove, ki so se širili v inozemstvu o njegovem morebitnem pristanku na obnovo monarhije, in ni razloga misliti, da bi bil medtem izpremenil svoje mišljenje. Druga ovira je bivši cesar Viljem II. sam, ki ne bi pristal na restavracijo cesarstva v Nemčiji, če bi sam od tega ne imel koristi, kar pa je nemogoče.

Da obidejo ti dve oviri, so pričeli nemški monarhisti misliti na to, da bi obnovili monarhijo indirektno šele potem, ko Hindenburg iz karnevalskih razlogov ne bi bil več predsednik. Ker je bivši cesar Viljem II. proti temu, ne bi bivšega prestolonaslednika proglasili takoj za cesarja, nego bi mu samo poverili regentstvo nad državo, popolna obnova monarhije pod Hohenzollerni pa bi se izvršila šele po smrti Viljema II., razen, če leta ne bi prej umaknil svojega veta.

Monarhisti so prepričani, da bi ta kombinacija ne našla na odpor niti v Nemčiji niti v inozemstvu, in trdijo celo, da bi nanjo pristal tudi doornski dvor. Ni izključeno, da bi že takoj ob proglasitvi re-

gentstva v Nemčiji postala Bavarska kraljestvo in nemara tudi Saksonska ali pa še celo prej, kakor trdijo monarhisti.

Razumljivo je, da se nemška vlada ne more identificirati s to propagando: trdi celo, da ji ni o njej ničesar znano. To pa bi bilo čudno, ker imajo v nekaterih vladnih krogih notorične zveze z monarhisti.

Ne da bi hoteli pravi končno agencija Havas, dolžiti nemško vlado, da pomaga pri monarhističnih manevrih, se more vendarle ugotoviti, da ho v njenih ustavnih konceptih o avtoritativni državi ostala odprta vrzel za svobodno manevriranje deželne oblasti, dokler se bo vrhovni pozlavar države, ki ima, kakor sedaj v svojih rokah vsa kraljevska oblast volil direktno in s splošno volilno pravico. Zato tudi monarhisti upravičujejo svoje sklene s tem, da bi bilo treba zamisliti to vrzel in preprečiti, če bi se predsedniško mesto izpraznilo, izvolitev novega državnega predsednika, ki ne bi bil po okusu konservativcev in nacionalistov.

Rovarjenje nemških monarhistov na Nizozemskem

Amsterdam, 17. oktobra. AA. V nizozemskem parlamentu bo vložena interpelacija o rovarjenju nemških monarhističnih in narodnosocialističnih krogov na Nizozemskem. Interpelacija je po oprla na podatke socialističnega dnevnika »Het Volk« po katerih so nemški monarhistični krogi razvijali široko razpleteno delavnost na Nizozemskem. Zanimivo je naposled, da so organizirali tudi tihotopski prenos orožja iz Nizozemske v Nemčijo.

Berlin, 17. oktobra. AA. »Frankfurter Zeitung« izraža bojazn, da bo propaganda v nemških monarhističnih krogih, ki smatrajo, da je prišel trenutek, ko lahko javno širijo in propagirajo svoje protustave, ne naklepe, povzročila v državi resne zapletitve. List navaja nato izjave hitlerjskega predsednika vlade v Oldenburgu, Roewerja, ki je dejal: »Če bodo narodni socialisti po volitvah 7. novembra videli, da bo volilni izid njihove nade še prekosil, se narodnosocialistična stranka ne bo strahala kršitve ustave in Hitler se ne bo več čutil vezanega na priprave zvestobe ustavi, ki jo je dal pred dvema letoma pred lipskim sodiščem.

Te besede, pravi list, upravičujejo bojazn bivšega predsednika državnega zbora Loebeja, ki jo je izrazil v odprtem pismu Hindenburgu z besedami: »Če ne bodo vladujoči sami spoštovali ustave, tudi navadni državljani ne bodo več nanjo vezani. Red in mir v državi se bo porušil v tistem hipu, ko pade ustava, temeljni zakon države

ZAKON O ZAŠČITI KMETOV

PODALJŠAN DO 20. DECEMBRA

Plenarna seja Narodne skupščine in senata — Uvedene bodo tudi sankcije za kršitve zakona o zaščiti kmetov

Beograd, 17. oktobra p. Narodna skupščina je danes po daljši razpravi odobrila podaljšanje zakona o zaščiti kmetov. V prvotnem osnutku zakona, ki je podaljševal veljavnost zaščite kmetov za nedoločen čas, je Narodna skupščina po predlogu skupščinskega odbora sklenila, da se podaljša zakon samo za dva meseca, to je do 20. decembra, dotlej pa mora vlada predložiti Narodnemu predstavništvu novi zakon, ki naj definitivno uredi vprašanje kmečkih dolgov. Važen je tudi dodatek, ki izpolnjuje prvotni zakon v toliko, da določa tudi sankcije za kršitve zakonskih določb, obenem pa tudi, da se morajo prekomerne obresti, plačane po 20. aprilu 1932, ki je stopil ta zakon v veljavo, odbiti od glavnice. Minister Demetrović je v imenu vlade pristal na te dodatne predloge, tako da je sedaj zakon o zaščiti kmetov primerno izpolnjen.

V razpravi o tem zakonskem predlogu je prišlo do zanimivega besednega boja med poslancem Lončarevićem in ministrom Demetrovićem, ki je razkrinjal demagoško gotovih krogov, ki uvidevajo, da jugoslovanska država in nacionalna politika vedno bolj pridobiva tla tudi tam, kjer so bili dosedaj nasprotniki absolutni gospodari. V načelu je bil zakon sprejet z veliko večino. Proti sta glasovala samo dva poslancata, poslanec Alojzij Pavlič pa se je glasovano vzdramil.

Sankcije za kršitve zakona o zaščiti kmetov

Seja Narodne skupščine je bila sklicana za 9.30, začela se je pa šele po 11. kor je pred tem še vedno zasedal odbor, ki je imel nalogo proučiti zakon o podaljšanju zaščite kmetov. Odbor se je že na svoji včerajšnji seji zdelal v tem, da je treba veljavnost podaljšanja začasnih zaščit kmetov časovno omejiti, ker se mora to vprašanje čimprej definitivno urediti. Zaradi tega je sklenil predlagati Narodni skupščini, da se podaljša veljavnost zakona samo za dva meseca. Na svoji današnji seji pa je odbor pokrenil tudi vprašanje, ali ne bi bilo na mestu, da se izpolni zakon o zaščiti kmetov v toliko, da se določijo gotove sankcije za razne kršitve, ki jih sedanji zakon ni poznal. Po daljši debati v odboru je minister za kmetištvo g. Demetrović pristal na predlog odbora, da se določi prvotnemu zakonskemu osnutku nov člen, ki se glasi:

Čl. 5. zakona o zaščiti kmetov naj se glasi: Če upnik ne glede na to, ali dolžnik na to pristane ali ne, pobira višje obresti, provizijo in razne druge stroške, kakor pa je to dopustno, po predpisih odstavka 1 do 3 tega zakona, se morajo zneski, ki presegajo to dopustno mero, na zahtevo dolžnika odbiti od glavnice. Razen tega pa se upnik, ki je na ta način kršil določbo zakona, kaznuje z zaplato do 6 mesecev in denarno globo do 5000 Din, v kolikor tako delanje po splošnem kazenskem zakonu ni strožje kaznovano. Če je dolžnik popolnoma že poravnal svoj dolg, lahko tudi naknadno zahteva povračilo preveč plačanega zneska.

Določbe prvega odstavka o zaračunavanju prekomernih obrestí in o dolžnosti povračila tega viška, se bodo uporabljale tudi za obresti, plačane pred uveljavitvijo tega zakona, a po 20. aprilu 1932, ko je stopil zakon o zaščiti kmetov v veljavo.

Potek seje

Ko je odbor s sprejetjem tega predloga končal svoje delo, se je kmalu po 11. pričela seja Narodne skupščine. Predsedoval ji je v začetku dr. Kosta Kumanud, pozneje pa podpredsednik dr. Popović. Po odobritvi zapisnika je Narodna skupščina odobrila nekatere dopuste narodnim poslancem. Predsedujoči je med drugimi poročil omenil, da je minister za zgradbo predložil zakonski načrt o izpremembi in dopolnitvi zakona o zaščiti javnih cest in varnosti javnega prometa. Za proučitev tega zakonskega načrta bo na eni prihodnji seji izvoljen poseben odbor.

Interpelacije

Sledele je čitanje raznih interpelacij. Narodni poslanec dr. Nikola Nikić je odložil svoje funkcije kot član verifikacijskega odbora. Na njegovo mesto bo na eni prihodnji seji izvoljen nov član. Sledele je čitanje večnega števila raznih prošelj in pritožb. Narodni poslanec Hrista Djokić je apeliral na predsednika Narodne skupščine, naj posreduje pri članih vlade, da bodo v tesnejših stikih z narodnimi poslanci. V isti zadevi je govoril tudi narodni poslanec Fran Gruber, ki je zahteval, naj ministri odgovarjajo na vložene interpelacije. Zahteval je od predsednika Narodne skupščine tudi poslanstva, kakaj se interpelacije narodnih poslancev različno tretirajo v tisku. Nekatere interpelacije se objavljajo v celoti, druge samo v izvlečku, nekatere pa solum ne. Končno je narodni poslanec Gruber zahteval pojasnila, kdaj pride na vrsto poročilo verifikacijskega odbora o volitvah v srezo Otočac. Predsedujoči je na vsa vprašanja takoj odgovoril, naglašajoč, da Narodna skupščina nima ingerence na kate, ki lahko objavljajo interpelacije po svoji volji. Poročilo o volitvah v srezo Otočac bo pri-

šlo na dnevni red, ko to sklene Narodna skupščina.

Razprava o podaljšanju zakona o zaščiti kmetov

Narodna skupščina je naposled prešla na dnevni red in pričela razpravo o zaščiti kmetov. V imenu odbora, ki je proučil zakon o podaljšanju zaščite kmetov, je poročal narodni poslanec dr. Nikola Sokolović, ki je pojasnil stališče odbora in predljal dodatne predloge. V svojem poročilu je navajal, da je to vprašanje najtežje in da bo silno težavno najti definitivno rešitev. Pohvalil je inicijativno ministra za kmetištvo g. Demetrovića, ki je zbral točne podatke o višini kmečkih dolgov. Glede zakona samega je pojasnil stališče odbora ter prošil Narodno skupščino, da ga osvoji. V debati je prvi govoril narodni posl. Lončarević, ki je izrazil svoje obžalovanje, da vlada vprašanja kmečkih dolgov še ni definitivno rešila in predložila Narodni skupščini novega zakona. Kritiziral je obstoječi zakon o zaščiti kmetov, zlasti čl. 4. V svojem govoru je kmalu nato zašel na osebno polje in začel napadati kmetijskega ministra g. Demetrovića zaradi njegovega govora v Dugem selu.

Govor ministra Demetrovića

Minister g. Demetrović je v svojem govoru poudarjal, da vlada že ves čas proučuje vprašanje kmečkih dolgov, vendar ni mogla pristopiti h končni rešitvi problema poprej, dokler niso bili zbrani točni podatki o višini kmečkih dolgov. Podaljšanje zakona za dva meseca ima namen omogočiti vladi in Narodnemu predstavništvu, da dobro proučita vse to vprašanje, ter najdeta rešitev, ki bo odgovarjala gospodarskemu in finančnemu položaju in prinesla kmečkemu narodu koristi, ne da bi škodovala ostalim panogam narodnega gospodarstva. S pohvalo je omenil inicijativno odbora, ki je predlagal tudi sankcije za kršitve zakonskih odredb. Vlada bo v določenem času predložila zakon, s katerim se bo problem kmečkih dolgov definitivno uredil. Kmečki dolgi znašajo po zbranih podatkih 6,5 do 7 milijard. G. minister je izrazil nado, da bo vladi ob sodelovanju Narodne skupščine in senata, ki sta vselej pokazala razumevanje za potrebe kmečkega prebivalstva, uspelo rešiti ta problem na zadovoljiv način. Ugoditi je treba enim, ki so zaščite neobhodno potrebni, obenem pa mora novi zakon vsebovati odredbe, ki bodo prinesle splošno olajšanje sedanjega položaja. Med viharim pritrjevanjem je g. minister naglasil, da se morajo pri tem v prvi vrsti zaščititi tudi interesi vlagateljev, kajti hranilne vloge predstavljajo temelj našega gospodarstva in bi bilo povsem napačno, če bi se oškodovalo one, ki so marljivo delali in svoje prihranke vlagali v denarne zavode, ter s tem okrepili naše gospodarstvo.

Odgovarjajoč na osebne napade narodnega poslancata Lončarevića, je naglasil, da je poslanec Lončarević zavil njegov govor v Dugem selu tako, kakor mu je baš prišlo. Poslanca Lončarevića očividno naj bolj boli, da je imel krasno uspel shod v hrvaškem kraju, na katerem je razpravljal o važnih vprašanjih. V Dugem selu sem namreč poudarjal, da uživajo ugled in zaupanje samo oni, ki delajo, in taki ljudje tudi lahko dobio cenen kredit, ne pa oni, ki žive razkošno in ki se neprestano prepirajo. Isto velja tudi za državo in za državni kredit. Zato bi moral vsak državljani gledati na to, da čuva ugled države in s tem tudi njen kredit. Poslanec Lončarević in njegovi tovariši pa delajo

baš nasprotno in govore tako samo zaradi tega, ker protija politika državnega in narodnega edinstva v široke narodne mase ljudi v čisto hrvaških kraljih in baš to je glavni razlog, zaradi katerega se g. Lončarević razburja. To je sicer povsem razumljivo, kajti vsakdo, ki izgublja, se zaradi tega razburja in g. Lončarević je izgubil vse, kar je imel v svojem srezu. Na koncu svojega govora je minister g. Demetrović odgovoril tudi na napad narodnega poslancata Lončarevića na azrarno banko, češ da je banka prodala nekemu kmetu njegovo posestvo. Med splošnim presenečenjem vse zbornice je minister g. Demetrović navedel, da je bil baš narodni poslanec onj odvetnik, ki je zahteval prodajo posestva dotičnega seljaka. Zato je naravnost absurdno, da narodni poslanec dr. Lončarević nastopa v Narodni skupščini proti temu, kar dela odvetnik dr. Lončarević. Minister Demetrović je končal svoj govor z apelom na Narodno skupščino, naj sprejme predloženi zakonski načrt.

Pri nato sledečem glasovanju je bil zakon o podaljšanju zaščite kmetov v načelu sprejet s 188 proti 2 glasovoma. Proti sta glasovala samo narodna poslancata dr. Rašić in dr. Gliša Tadić, dočim se je narodni poslanec laškega sreza g. Alojzij Pavlič vzdramil glasovanja.

Po kratki debati je bil nato zakon v potrebnosti soglasno sprejet z 200 glasovi. Predsedstvo Narodne skupščine je zakonski načrt takoj nato dostavilo senatu v nadaljnjo postopanje. Ob 14. je bila seja zaključena, prihodnja seja pa se bo vršila jutri dopoldne. Na dnevnem redu so razne mednarodne konvencije.

Seja senata

Beograd, 17. oktobra. p. Popoldne se je vršila pod predsedstvom dr. Pavelića prva seja senata po parlamentarnih počitnicah, ki je bila več ali manj formalnega značaja. Po raznih manjših zadevah je predsednik sporočil, da je Narodna skupščina predložila senatu zakon o podaljšanju zaščite kmetov. Takoj nato je povzel besedo kmetijski minister g. Demetrović, ki je obrazložil namen zakona in v imenu vlade zahteval najmnost. Senat je nato pristal in takoj izvolil poseben odbor, ki bo zakon proučil in do jutri opoldne predložil svoje poročilo. V odboru sta med drugim podpredsednik senata g. dr. Fran Novak kot član in senator g. Ivan Hribar kot namestnik.

Minister Demetrović je nato odgovoril na vprašanja senatorja Jovanovića, kaj je storila vlada, da podpre kmečko prebivalstvo v vrdarski banovini, kjer je razsajala živinska kuga. Minister je naglasil, da je vlada takoj ukrenila vse potrebno, da se priskoči prebivalstvu na pomoč. Izdala je več tisoč letakov s primeranim poukom, kako se je treba obraniti širjenja te živinske bolezni, a obenem je nakazala banovini 500.000 Din za nabavo plemenske živine. Senator Jovanović se je zadovoljil z odgovorom in se zahvalil vladi za njeno hitro pomoč. Predsednik je nato sejo zaključil in odredil prihodnjo za jutri popoldne.

Zapriskanje novih senatorjev

Beograd, 17. oktobra p. Danes dopoldne so novo imenovani senatorji gg. dr. Gustav Gregorin, dr. Uroš Krulj in dr. Radenko Stanković v predsedništvu senata položili prisego in s tem prevzeli senatorske funkcije.

Huda železniška nesreča v Franciji

Pariz, 17. okt. ž. V bližini Saint Lóa v Bretagni se je snoči pripetila strašna železniška nesreča. Malo pred postajo Terence je trčil potniški vlak, ki je pribrel z vso naglico na postajo, v tovorni vlak. Prvi vagon potniškega vlaka se je zaradi katastrofalnega sunka popolnoma razbil, 15 pa hudo ranjenih. Ranjence so nemudoma odpeljali v bolnišnico v bližnjem mestu. Dve osebi sta v bolnišnici kmalu nato izdihnil. Število mrtvih je naraslo tako na 7. Stanje ostalih ranjenecv je deloma zelo resno. Med mrtveci sta tudi dve ženski.

Neuspela italijansko-nemška trgovinska pogajanja

Berlin, 17. oktobra g. Politika kontingiranja nemške vlade je doživela svoj drugi poraz. Pogajanja, ki jih je kontingentna komisija po težkih pogajanjih z Nizozemsko pričela v Rimu, so se končala brez uspeha. Nemška delegacija je že odpotovala v Berlin. Gotovo je, da ni uspelo prepričati Italijo o potrebi kontingiranja uvoza v Nemčijo ali vsaj doseči najmanjše koncesije. Italija grozi z lastnim kontingentiranjem uvoza nemškega blaga, če bi Nemčija uveljavila svoje kontingentiranje. Obenem je Italija umaknila svoje posebne predpise glede plačila nemškega blaga.

Seja mednarodnega urada za delo

Madrid, 17. oktobra. AA. Prihodnja seja upravnega odbora mednarodnega urada za delo bo na povabilo španske vlade v Madridu 24. oktobra.

Hitlerjevski izgredi v Dortmundu

Dortmund, 17. oktobra. d. V Dortmundu je prišlo včeraj dopoldne do krvavih spopadov med komunisti in narodnimi socialisti in kasneje med izgnednički ter policijo. Ubiti sta bili pri izgredih dve osebi, 12 pa jih je bilo hudo ranjenih. Do izgredov je došlo, ker so komunisti napadli razdeljevalce narodno-socialističnih letakov. Ker so se napadenci uprli, je prišlo do ogorčene bitke v kateri so tudi streljali. Policijo, ki je prihitela na kraj izgredov v večjem številu, so sprejeli komunisti s strelji iz revolverjev, pri čemer je bil eden izmed policijskih oficirjev smrtno nevarno ranjen.

Popoldne je prisel v Dortmund državni kancelar Papen, ki je lahko imel svoj napovedani govor o gospodarskem programu vlade brez incidentov, ker je policija izvedla po vsem mestu obširne varnostne ukrepe.

Berlin, 17. oktobra. d. V soboto ponoči in včeraj je došlo v Berlinu in v Leipzigu do več spopadov med narodnimi socialisti in njihovimi političnimi nasprotniki, v katerih je bilo večje število ljudi hudo ranjenih.

Uvedba zakonite sterilizacije v Prusiji

Berlin, 17. oktobra. ž. Kakor poroča »Vossische Zeitung«, je pruski deželni sanitetni svet pripravil zakonski načrt za sterilizacijo. Sterilizacija bo prostovoljna in jo bodo izvajali predvsem, da se prepreči porast števila duševno zaostalih in seksualno zločinskih razpoloženih tipov. Zakonski načrt temelji na načelu o javni varnosti.

Zaključitev zasedanja Društva narodov

Politis o poteku sedanjega zasedanja — Imenovanje Avenola za generalnega tajnika bo potrjeno na novembrskem zasedanju

Zeneva, 17. oktobra. AA. Ob 12.30 je bilo zaključeno 13. zasedanje skupščine Društva narodov. Tik pred zaključkom je skupščina odobrila poročanje, ki znaša 33 milijonov zlatih frankov, in novo ureditev generalnega tajništva.

Predsednik Politis je zaključil zasedanje z govorom, v katerem je med drugim dejal, da je bilo 13. zasedanje eno izmed doslej najmanj zanimivih. Nato se je na kratko spomnil sklepov v ustavnih in pravnih vprašanjih. Na gospodarskem polju je skupščina začrtala glavne obrise programa bodočih gospodarske in finančne konferenec. Dve vprašanji sta bili najbolj značilni za 13. skupščino: preureditev generalnega tajništva in stališče javnega mnenja nasproti Društvu narodov.

Glede spora na Daljnem vzhodu je Politis poudarjal, da je Littonovo poročilo pomemben dokument, ki je v čast prav tako tistim, ki so ga sestavili, kakor tudi ustanovi, katere organi so bili. Poročilo omogoča, da si lahko bolje napravimo sodbo o neverjetni zapletenosti položaja in vsebuje navodila, ki morejo mnogo koristiti pri prijateljski likvidaciji spora.

O razorožitveni konferenci je Politis izjavil, da ima razorožitveno vprašanje tri glavne potoke, ki so tesno povezane med seboj in ki jih je treba vsa hkrati in odločno rešiti. Prva je možnost kvantitativne in kvalitativne razorožitve na podlagi idej, ki jih je Hoover predložil v svojem

načrtu in jih je konferenca z resolucijo z dne 23. julija sprejela. Druga je organizacija miru na takih temeljih, da se bodo redukcije, na katere so države pristale, mogle v praksi izvesti in da bodo v njih našle splošna jamstva, ki ne bodo smela biti nič slabša od jamstev, katere bodo države žrtvovale. Pravne osnove Briand-Kelloggovega pakta bi mogle biti temelj take organizacije miru. Naposled je tu našlo pravne enakopravnosti, ki mora temeljiti na novih vojaških statutih vseh držav.

Politis je svoj govor zaključil s pozivom k pomirljivosti in izrazil svoje zaupanje v Društvo narodov.

Zeneva, 17. oktobra, s. Svet Društva narodov je na tajni seji izvolil doseganega namestnika Josipa Avenola za generalnega tajnika Društva narodov. Potrditve izvolitve bo izvršena na novembrskem plenarnem zasedanju Društva narodov.

Trgovinski dogovor med ČSR in Madžarsko

Budimpešta, 17. oktobra g. Uradno poročajo, da je bil 13. t. m. med Madžarsko in Češkoslovaško z izmenjavo not sklenjen dogovor o izmenjavi blaga, po katerem bo Madžarska dobavljala Češkoslovaški po ugodnejših caturah konje, rbe, mast in slano, in sicer proti dobavi koksa. Dogovor ostane v veljavi do 31. decembra 1932.

Militarizacija povsod

Države, ki so se v interesu ohranitve svetovnega miru morale v mirovnih pogodbah podvreči demilitarizaciji, kažejo vedno bolj smoteno in vedno manj prikrito stremenje, stresti baš to prevzeto dolžnost s svojih ramen.

V prvi vrsti koraka seveda Nemčija, katere hoče izsiliti od držav, ki odločajo na razorožitveni konferenci, da se ji prizna ista pravica v oboroževanju, kakor jo imajo države zmagovalke. Ta enakopravnost, ki jo Nemčija zahteva in ki njeno priznanje označuje kot predpogoji, da preneha bojkotirati konferenco samo, je seveda nasprotna besedilo in smislu versajške pogodbe in bi pomenila njeno znatno okrnjenje, ako ne morda popolno razveljavljenje. V stvari pa bi bila, ako prodre nemško stališče, zrušena ena glavnih garancij trajnega miru. Enakopravnost v oboroževanju bi pomenila dejansko premoč Nemčije, kakor ji oboje države priznata, ki jo hočejo Nemci doseči, je treba prišteti še vse neoficijalne, vojaško ustrojene organizacije, posebno množično v vojaško izveščajo organizacije bivših frontnih bojevnikov, sloviti »Stahlhelm«, udarne oddelke narodnih socialistov in vso mladino, ki se že zdaj v učnih zavodih vzgaja po vojaškem sistemu; ta vzgoja naj po Hindenburgovi zasliki ureditvi o mladinski obrambi vzgoji dobi izrazit vojaški značaj. Za oborožitev in za materijal, ki je potreben za vojno pripravljenost, skrbijo tudi industrija in kemijski laboratoriji, večinoma seveda neoficijalno in pod različnimi psevdonimi. Ta smotni razvoj nemške vojne pripravljenosti seveda ne more ostati povsem skrit in zapadne velesile bodo morale vprašanje nemške oborožitvene prav resno pretehtati, predno bodo končno odločale o razoroževanju. Evropi ne more biti vseeno, ali naj se že po dobrem desetletju obnovi krvavi ples. Kajti da je tudi miselnost nemškega naroda militaristična in da živi v vsakem nemškem srcu želja ne revanši, to nam dokazujejo pojavi celokupne nemške javnosti brez razlike strank.

Pa Nemčija v teh svojih stremeljih ni osamljena. Popolnoma enake tendence kaže tudi politika Madžarske. Madžari ne skrivajo, da hočejo doseči revizijo trianonske pogodbe. Ali tudi oni skušajo proti smislu mirovnih pogodb najti pota do sredstev za vojaške akcije. Njihov cilj je popolna militarizacija naroda. Seveda ima kakor Nemčija tudi Madžarska poleg dovoljene oficijelne honvedske armade še več neoficijelnih organizacij, ki so vojaško urejene in gojijo vojaško vzgojo svojih članov. Za te organizacije, ki so od države priznane in katerih vodstvo spada v kompetenco honvedskega ministrstva, troši država mnogo denarja. Umevno pa je, da se ti ogromni državni izdatki v budžetu skrivajo pod naj-

različnejšimi naslovi in da so porazdeljeni na več resorsov.

Pa vse to Madžarom ne zadošča. Njihova vroča želja je, uvesti splošno vojaško dolžnost, ker le na ta način pričakujejo, da se posreči popolna militarizacija naroda. Toda splošno vojaško dolžnost zabranjuje trianonska mirovna pogodba in silno malo je upanja, da bi madžarska diplomacija dosegla pristaneke veselih na tozadevno spremembo. Zato si je Gombös izmislil nov načrt, ki ga je tudi že napovedal. Da bi izgledal manj sumljiv, ga je ovil v plašč socialne skrbi za brezposelnost. Odstaranje hoče brezposelnost z ustvaritvijo delovnih oddelkov, ki bi se vzdrževali z državnimi sredstvi in bi se uporabljali za razna državna gradbena dela. V to svrhu se ima uvesti splošna delovna dolžnost. Vsi državljani od 21. do 40. leta naj bi bili podvrženi dolžnosti, da služijo pri teh oddelkih 240 dni in bi se do poteka obvezne starosti še klicali vsako leto v službo na nekatere »delovne manevre«. Hrano in obleko bo za dobo službe dobavljala obveznikom država. Oddelki bodo pod vodstvom raznih poveljnikov, ki bodo na svoji uniformi nosili znak svojega čina.

Da pri tem načrtu ne gre za kakšno socialnega skrbstva, ampak dejansko za uvedbo splošne vojaške obveznosti, sledi že iz dejstva, »da delovna dolžnost« ni omejena le na brezposelne, ampak se ima raztezati na vse moške državljane označene starostne dobe. Možna bo sicer oprostitev od aktivne delovne službe, toda le na posebno prošnjo in proti plačilu oprostilne davščine, ki se bo odmerila po premoženjskem stanju prosilčevem.

Delovni obvezanci imajo biti v času aktivne delovne službe podvrženi vojaški disciplini in podrejeni kompetenci vojaških sodišč.

Vprašanje je, ali se bo Gombösovi vladi izvedba tega načrta posrečila. Pri Madžarih je naša njegova napoved precej razumevanja in očitno tudi simpatij. Zanima nas pa, kaj poreče Evropa. Ali bo tudi Madžarom dovolila, da se rogajo določbam mirovnih pogodb? Zapadne velesile bi prevzele nase veliko odgovornost pred kulturnim svetom, ako bi pripuščale, da se eklatantno rušijo glavne osnove miru in da njegove garancije sicer postopoma, vendar pa sigurno izginjajo.

Kajti eno je jasno: niti Nemčiji, niti Madžarski, pa tudi ne Bolgariji, ki kaže enaka stremeljenja po militarizaciji vsega prebivalstva, ne gre za ojačanje lastne varnosti, ki je prav nič ne ogroža. Vsem gre za to, da si pripravijo sredstva za izvajanje svoje imperialistične politike. Kakšni so cilji te politike, mora biti danes jasno že vsakomur, kdor ni slep in gluhi. Dati tem državam »enakopravnost« v oboroževanju, bi pomenilo, pahniti Evropo v novo vojno katastrofo.

Bitka med hitlerjevci in socialisti na Dunaju

Napad narodnih socialistov na socialno-demokratski dom — Tri smrtne žrtve, 27 ranjencev — Veliko razburjenje na Dunaju

Dunaj, 17. oktobra. d. Narodni socialisti so imeli včeraj v delavskem okraju Simmering manifestacijsko zborovanje, po katerem so priredili po mestu pohod z godbo na čelu. Med sprevodom ni prišlo do resnejših prijetljajev. Ko pa je ob 10. dopoldne glavna skupina korakala po Lorystrasse, se je odločila od nje nekoliko prej zadnja četa hitlerjevcev, ki je zavila v Drischützgasse, kjer je socialno-demokratski dom. Pet minut kasneje je prišlo pred domom že do krvave bitke. V domu so bili zbrani člani »Schutzbunda«, ki so smatrali nepričakovani prihod narodnih socialistov za izziv. Dočim trditelji policija in narodno-socialistična stranka, da so padli prvi strelji iz socialno-demokratskega doma, izjavlja vodstvo socialno-demokratske stranke, da je prišlo do spopada zaradi izzivanja narodnih socialistov. Še bolj pa zaradi provokacij, ki so bili morda iz vrst narodnih socialistov samih ali pa celo komunistov. Po kratkem pretepu na ulici so se člani »Schutzbunda« umaknili v svoj dom, kmalu nato pa so se začeli strelji. Po zraku je frčalo tudi kamne in med zvenketom šip so skušali narodni socialisti vdreti v socialistični dom. V boju je padel kot prvi ustrelen v glavo, policijski inspektor Karel Tlasek, ki je že po par minutah izdihnil, skoro istočasno pa sta bila smrtno nevarno zadeta od kroge tudi dva narodna socialisti. Narodni socialisti so iskali zavetja za dreve in prevrnjene vrtni klopki, izza katerih so odgovarjali s strelji na streljanje iz socialno-demokratskega doma.

Čez nekaj minut je na hrup pred domom prihitelo še več narodno-socialističnih skupin in je položaj postal za delavce zelo nevaren. Delavci so bili v manjšini in so se zato branili, kakor so se mogli. Policijski stražniki, ki jih je bilo le malo v bližini, so takoj obvestili bližnje policijske postaje in direkcijsko in že po četrturtnem boju, v katerem je bilo oddanih nad 100 strelcev, so prihiteli na avtomobilih močne policijske čete. Ko so policijski izpraznili ulico, so zahtevali, naj se jim dovoli vstop v socialno-demokratski dom. Še preden pa so odprli vrata, so jih policijski že razbili in vdri v notranjost poslopja, kjer so zahtevali od navzočih, naj dvignejo roke in kjer so zbrane člane »Schutzbunda« pričeli obdelavati z gumijevkami. Okrajnega sodnika Medveda je eden izmed policistov udaril s sabljo preko glave tako, da mu je iz široke rane takoj brizgnila kri. Policija, ki je

bila med tem ojačena na 300 moči, pripeljala je avtomobili, je takoj proglasila vse člane »Schutzbunda« za aretirane, nakar je preiskala vse poslovnice do zadnjega kotička. V domu so našli več orožja. Kakor javlja policijsko poročilo, so zaplenili 12 samokresov, 3 bajonete, bodalo, secirni nož, 70 pušk in različno municijo. Na revolverjih so ugotovili, da so malo prej streljali iz njih.

Pri spopadu so bile ubite, kakor že rečeno, tri osebe, dočim jih je bilo 19 hudo ranjenih, 8 pa lažje.

Kasneje je v teku dneva došlo na Dunaj v raznih krajih še do manjših spopadov med hitlerjevci in delavstvom. Štirje ranjenci, ki so jih pripeljali v bolnico, se bore s smrtno. Izgledi so na Dunaju povzročili veliko razburjenje ter poročajo vsi listi na široko o njih, tudi v posebnih izdajah.

Dunaj, 17. oktobra. 8. Zaradi včerajšnjih izredov v Simmeringu je policija aretirala osem pristavev socialno-demokratske stranke, ki so po izpovedih pri streljanju na narodne socialiste. Štirje socialni demokratje so pri zaslišanju na policijski dopolne priznali, da so oddali več strelcev skozi okna socialno-demokratskega doma na narodne socialiste, ki so skušali vdreti v poslopje. Ostali aretirani socialni demokratje zanikujejo vsako krivdo.

Prepoved nošenja orožja

Dunaj, 17. oktobra. AA. Avstrijski kancelar Dollfuss je izjavil, da namerava predložiti ministrskemu svetu nove odredbe za zagotovitev varnosti v državi, da se ne ponovijo dogodki, kakršni so bili včeraj v Simmeringu.

V uradnih krogih nečisto ničesar izjavljajo o teh odredbah, verjetno pa je, da bo šlo za strožje izvajanje določil o nošenju orožja. Govori se celo, da bo vlada sploh prepovedala nošenje orožja.

Do razpusta socialističnih neregularnih čet, ki so ga zahtevali hitlerjevski voditelji, bržkone ne bo prišlo.

Univerza zaprta

Ker je davi prišlo do izredov in pretepev med narodno-socialističnimi dijakmi in njihovimi nasprotniki, pri čemer je bilo 25 dijakov več ali manj ranjenih, so danes univerzo in tehniško visoko šolo zaprli.

Naraščanje brezposelnosti v Angliji

London, 17. oktobra. AA. Kakor poroča »Daily Herald«, znaša po najnovejši statistiki ministrstva za delo število nezaposlenih v Angliji 2.303.000 in je v primeri s stanjem dne 24. avgusta 1931 naraslo za 317.000.

Intrige in boji v boljševiškem vodstvu

Pariz, 15. oktobra. Olkar je Trocki tako neslavno zaključil svojo revolucionarno kariero, iz Kremlja ni bilo več čuti o večjih moralnih justifikacijah. Tiho in skoro neopazno je izginil iz ospredja Buharin, neoporno najboljši govornik in ideolog boljševizma, oni Buharin, ki je Stalinu tako učinkovito pomagal podreti in potepati opozicijo Trockega. Pihih pet let po izgonu Trockega je prišla vrsta tudi na njegova dva glavna pristaša Zinovjeva in Kamenjeva; takrat pred petimi leti sta se še spokorila in krenila s prožnostjo, ki od nekdaj odlikuje politike semitskega plemena, v pravovernost strujo Stalinovo. Vse pa kaže, da jima brezobzirni Stalin ni odpustil »zablode« in da je le potrpežljivo čakal, kdaj se proti njima nabere toliko gradiva, da ju bo mogoče popolnoma odžagati. Stalin je Kavkazec in je doslej še vedno pokazal temeljno lastnost svoje rase: maščevalnost in železno doslednost v sovražstvu do onih, ki so mu kdajkoli kvarili politične račune.

Ko je v samem početnem stadiju petletke bilo treba ukreniti tudi kaj odločilnega glede stolišijske mase ruskega mužika, ki se nikakor ni dala strpati v petletni načrt, je nastalo med voditelji boljševizma hudo nasprotje. Trocki, Sokolnikov, Zinovjev, Kamenjev in Vujović se so poslavlili na stališče, da je treba ruskega kmeta za vsako ceno sllati v okvir petletke in splošne kolektivizacije, pa naj bo to ruskemu kmetu po volji ali ne. Proti tej zahtevi so stali Kalinin, Buharin in Vorosilov, trije pravi Rusi, kojih skupina je dobila naziv trije Ivanoviči, v nasprotje s pristajali radikalnejše struje, ki nosijo poleg svojih ruskih psevdonimov tipična židovska patronimika.

Trojica Ivanovičev je zahtevala obzirno postopanje pri kolektivizaciji, ki naj bi se bila izvedla previdno, postopoma in po induktivni metodi. Po njihovem konceptu naj bi začetek kolektivizacije tvorili le sovhozi (državna veleposredstva) in kolhozi (kolektivna gospodarstva), pri čemer bi se slednja ustanavljala le iz agrarnih proletarcev, »bednot«, ki jim je kolektiv nekako zavetje in rešitev iz bednega položaja. Srednjim in velikim kmetom (srednjakom in kulakom) bi se pa začasno pustila zemlja, da jo obdelujejo, kakor vedo in znajo. Ako bi bili sovhozi in kolhozi dalj zadovoljiv uspeh, šele potem naj bi se kolektivizacija razširila. Na papirju je bilo proračunano, da bi morala ta dva tipa novih poljedelskih organizacij do malega skoraj pokriti vsa potrebo mest in industrijskih krajev. Pomisliti je treba, da je bilo tem gospodarstvom nakazano ogromno prostranstvo plodne zemlje in da so bila opremljena z najmodernejšimi poljedelskimi stroji in traktorji, pa bi zato zelo lahko kmalu razmazala z nazadnjaškimi in z davki obloženimi gospodarstvi srednjih in večjih kmetov. Po tej teoriji, ki je predvidevala edino uspeh teh ogromnih tvorb, bi morali izven kolhozov živeči kmetje kmalu opaziti prednost modernega kolektivnega gospodarstva in bi sami opustili svojo samostojnost ter se postopoma pridruževali kolhozom ali pa jih sami ustanovljali.

Ta teorija Ivanovičev je zmagala nad radikalizmom Trockega in Stalin se je sam pridružil Ivanovičev, ki so imeli tudi sicer močan ugled in pozicijo v stranki: Kalinin kot najvišji predstavnik, SSSR Vorosilov kot mož, za katerim je stala rdeča vojska, in Buharin kot gromovnik, ki je s svojo bleščečo zgovornostjo porušil vsakega nasprotnika. Zviti Kavkazec pa se je Rusov poslužil samo zato, da je strl opozicijo Židov, in kanejski dogodki so pokazali, da so bili Ivanoviči samo Stalinovo orodje. Že v drugem letu petletke jih je zatajil in odredil pospešno kolektivizacijo kmetijskih gospodarstev. Uspeh je znan: popoln propad kmetijstva, zmanjšanje posejane površine in strahovit pokol živine, ki so jo kmetje raje pobili, nego da bi jo prinesli kot svoj apor v kolhoze. Zopet so povzdignili glas Ivanoviči in Stalin je izdal oster ukaz pregorelim kolektivizatorjem, obenem pa se je iznebil opasnega tekmeča Buharina, katremu je naprtil krivdo za polom in blamažo.

Kolektivizacija kmetov pa se je kljub temu nadaljevala, obenem s kolektivizacijo pa je raslo pomikanje živil. Ko so letos še sovhozi pridelali manj, nego je bilo pričakovati, je bilo treba premišljati, kje se bo dobilo toliko žita, da ga bo dovolj za domačo potrebo. Proti tej preteži opasnosti, ki je vlada, da ni mogla kmetijski možniki poseči po Leninovi metodi »nove ekonomske politike« in dovoliti kmetom, da smejo po lastni uvidenosti in po svojih cenah prodajati del svojih pridelkov — recidiva v kapitalistične metode. Ta vladni ukaz je ohrabil nasprotnike kolektivizacije, ki so začeli zahtevati odpravo kolektivov za kmetijsko prebivalstvo.

Gibanje se je preneslo tudi v stranko in na čelu Stalinovih nasprotnikov sta se pojavila stara bora komunizma Zinovjev in Kamenjev, ki sta se iz afere Trockega le s mukom izmotala s strogim ukorom in s svetožano obljubo, da se boeta v bodoče držala »linije«. Uradni list dolži oba protirevolucionarnih dejani, zavzemanja za kulake in rovanja proti kolhozom. Stalin kar nič ne taj, da pozna delovanje obeh do najmanjše podrobnosti, ker sta bila ves čas pod strogim nadzorstvom. Zdal je zbrani material izbralil in oba svoja nevarna tekmeča izključil iz stranke.

Z moralnim obglavljenjem Zinovjeva in Kamenjeva seveda problem še ni rešen. Še vedno stoji boljševiškem redu na poti milijonske množice ruskih kmetov, ki se nikakor ne dade prilagoditi petletnemu načrtu. Ob koncu prve petletke je agrarno vprašanje tem bolj pereče, ker vse kaže, da se je z velikim uspehom ponovno poskus kolektivizacije, ki ni bil nič drugega nego slepo uničevanje narodnogospodarskih dobrin. Ni bila umetnost, z boljševiški metodami doseči navidezne uspehe na industrijskem področju, saj je bila neizmerna ruska zemlja, ko so se je polastili boljševiki, docela brez industrije in gladna vseh tovarniških izdelkov. Ko pa so skušali boljševizem prenesti na kmete, je moral skrahirati, kakor bi skrahiral tudi industrijske boljševike metode, ako bi jih skušali uvajati na že industrializiranem zapadu Evrope. Ni dvoma, da bi Stalin po odstranjenju Zinovjeva in Kamenjeva sam krenil v smer, ki sta jo ta dva zahtevala. A za enkrat je šlo v njegov račun, da proglasi njune zahteve za veleizdajalske in se s to intrigo iznebi svojih momentano najbolj opasnih tekmecev.

Ukinjenje generalnega konzulata v Budimpešti

Budimpešta, 17. oktobra. 8. Kakor poroča, je jugoslovenska vlada ukinila budimpeštanski generalni konzulat. S tem je prenehala diplomatska funkcija sedanjega generalnega konzula dr. Bernarda Pavlinovića.

Bolgarski emigranti v sofijskih zaporih

Štirinajst emigrantov, ki so se vrnili iz Jugoslavije in ki jih oblasti niso zavrnilo, je sofijska policija zaprla in uvedla proti njim preiskavo

Sofija, 17. oktobra. AA. Današnji sofijski listi prabečujejo dolga poročila o večerajšnjih dogodkih na bolgarski meji in o povratku Bolgarskih emigrantov v domovino. Pri tej priliki naglašajo, da so bolgarske oblasti z zavrnitvijo bivših bolgarskih ministrov Nedeljka Atanasova in Hrista Stojanova kršile čl. 151 ustave, ki odreja, da mora državni tožilec, čim zana, da je bil prijel kršitelj zakona, zahtevati od podrejenih oblasti, naj oddajo prekršitelja v zapore. Zato bo moral pravosodni minister Vrbenov v prihodnjih dneh opravičiti svoje ravnanje in najbrž podati ostavko.

»Demokratski zbor« Ljapčeva piše, da bo o vsej tej stvari na eni prvih seji sobranja vložena interpelacija.

Bolgarske emigrante so snoči privedli na policijsko direkcijo v Sofiji. O tem je policijski ravnatelj Ivan Malinov davi izjavil novinarjem:

Nooč so na policijsko direkcijo privedli 14 emigrantov, ki so se vrnili iz inozemstva, davi so privedli še dva. Sedaj zbira policijsko ravnateljstvo potrebne podatke o vsakem emigrantu posebej. Ugotoviti moramo namreč, ali ni bila proti posameznemu emigrantu že izrečena kakšna obsodba in ali ga oblasti ne iščejo zaradi kakšnega drugega prestopka. Iz dosedanjih podatkov izhaja, da je bil en emigrant že obsojen, zato so ga odvedli v zapore, kjer bo odsedel kazen. Podatki o drugih emi-

granth bodo zbrani še danes. Bivša ministar Nedeljko Atanasov in Hristo Stojanov sta dokazala svojo razboritost in sta se vrnila v Beograd, kjer počakata na glasovanje o amnestiji.

O večerajšnjem povratku bolgarskih emigrantov in o vrnitvi bivših ministrov Stojanova in Atanasova v Beograd, je zemljoradniški minister Dimov izjavil:

Emigranti so javno izrazili željo, da se hočejo vrniti na Bolgarsko še pred zemljoradniškim kongresom in še preden sobranje sklene amnestijo. Oblasti so izdale potrebne ukrepe. Emigrantom so na meji izjavile, da lahko izbirajo med naslednjimi možnostmi: 1. da bodo pomiloščeni, 2. če pa ne žele pomilostitve, da gredo v zapor in ostanejo tamkaj do sprejema amnestije v sobranju, ki bo v najkrajšem času; 3. da se vrnejo v Jugoslavijo in tamkaj potakajo na amnestijo. Emigranti so odgovorili, da se hočejo vrniti v Jugoslavijo jugoslovenske oblasti so nekatere sprejele nazaj šele, ko so to svojo željo pisмено predložili.

Minister Dimov je prepričan, da bo to vprašanje v najkrajšem času rešeno, in sicer tako, da bodo z rešitvijo emigranti zadovoljni in da bo rešitev v korist Bolgarske.

Predsednik vlade Mušanov je izjavil, da bo zakon o amnestiji emigrantov posvojen na prvo mesto dnevnega reda jesenskega zasedanja sobranja.

Senatne volitve v Franciji

Pariz, 17. oktobra. 8. Po statističnih podatkih, ki jih je zbralo notranje ministrstvo, so doslej znani naslednji rezultati dveh senatskih volitev: Desnica je dobila 4 senatske mandate (doslej 5), republikanska levica 8 doslej 10), republikanska unija 25 (27), demokratska radikalna unija 13 (13), demokratska levica 57 (48), socialisti 1 (2), senatorji izven strank 3 (4).

Demokratska levica je po svoji politični orientaciji čisto kakor radikalna frakcija v poslanski zbornici ter spada med pristajše sedanje vlade. Po tej statistiki je demokratska levica pridobila novih 9 mandator na račun vseh ostalih strank in skupin. Še zadnje ure pred volitvami so listi napovedovali, da bo vlada žela še večje uspehe. Zato je porast mandator demokratske levice v senatu prav za prav neznan. Izmed dosedanjih senatorjev pri večerajšnjih volitvah poleg drugih ni bil izvoljen znani senator Marrou.

Parlamentarna kriza v Belgiji

Bruselj, 17. oktobra. V poučenih krogih sodijo, da so nove volitve v Belgiji neizbežne. V tem smislu se je tudi izrazil predsednik vlade in član liberalne stranke Devezze. Po stanku, ki ga je imel z znanim ministrom Hymanom, je zastopnikom listov dejal: Proučevala sva s Hymanom položaj in sva si popolnoma edina, da bo treba kmalu poklicati narod k volitvam žaram, da čimprej izvedemo temeljito obnovo vsega gospodarskega in javnega življenja.

Sestanek angleškega parlamenta

London, 17. oktobra. AA. Jutri se sestane obe zbornici. V spodnji zbornici bo odprta velika debata o zakonskih načrtih v zvezi s sklepi ottawške konference.

Glavno poročilo bo v imenu vlade podal Neville Chamberlain. Vlada bo zahtevala od parlamenta, naj sprejme še pred samimi ottawskimi zakoni tri resolucije.

Prva resolucija govori o posebnih dolžnostih vlade, da predloži parlamentu zakonske načrte o ottawskih sklepih, druga pooblašča vlado, da razširi 10% carinsko dolo o za uvoz blaga iz inozemstva v Anglijo na celo vrsto novih predmetov, tretja pa jo pooblašča, da zahteva za priznanje tujih podjetij in tovaru v Angliji posebno odškodnino.

Razprava o teh resolucijah bo trajala bržkone tri dni. V debato bodo posegli Macdonald, Herbert Samuel, Baldwin, Runciman in Thomas, torej voditelji vseh angleških strank.

Velika železniška nesreča na Madžarskem

Bukarešta, 17. oktobra. 9. V Temesvaru se je danes pripetila velika železniška katastrofa. Mešani vlak je skočil s tira. Dva vagona sta se prevrnila, vendar pa jih je lokomotiva vlekla naprej še nekaj sto metrov. 17 oseb je bilo na mestu ubitih, 14 hudo, več pa lahko ranjenih. Katastrofo je povzročila napadeno postavljena kretinca.

80 istrskih kmetov v puljskih zaporih

Pulj, 17. oktobra. 8. Pred dnevi so se v Višnjanzu nenadoma pojavili policijski agenti iz Buji, ki jih je spremljala četa karabinjerjev. V vasi, v kateri živi zgolj hrvaško ljudstvo, so preiskali vse hiše. Brez vsakega zastavljanja so aretirali okrog 80 moških, ki so jih zvezane spravili na tovorne avtomobile in odpeljali v puljske zapore. Njihove družine in ožji sorodniki doslej niso bili niti obveščeni, kam so jih odpeljali.

Izgon italijanskega novinarja s Korzike

Pariz, 17. oktobra. 8. Prefekt Korzike je izgnal z otoka italijanskega novinarja Tenzakija. Tenzakij je potoval po Korziki in se na videz bavil z zgodovinskimi studiji, ugotovitvi pa so, da je objavljaval v fašističnih listih članke o Korziki in njeni preteklosti ter dokazoval, da je Korzika prav za prav italijanska zemlja. V tem smislu pisani članki so bili naperjeni proti Franciji in zato so sedaj novinarja izgnali s korziških tal. Tenzakij je že zapustil Korziko in se je vrnil v Italijo.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Gibanje nove stranke v ptujskem srezu

V nedeljo dopoldne se je vršil v dvorani Narodnega doma v Ptuj v navzočnosti narodnega poslance g. Lovra Petovarja sestanek širšega sreskega odbora JRKD. Zborovanju sta prisostvovala tudi člana banovinskega sveta gg. Zadavec in Solar, lepa udeležba kmetijskega ljudstva pa je bila viden dokaz, da je tudi na deželi živahno zanimanje za novo vsedržavno stranko, ki je bila pravkar oblastveno odobrena. Sestanek je vodil predsednik sreske organizacije g. dr. Senčar.

Narodni poslanec g. Lovro Petovar je podal v svojem govoru celoten pregled dosedanjega delovanja Narodne skupščine in senata, ki je bilo v prvi vrsti posvečeno omiljenju težavnega položaja kmetijskega stanu. O tem priča cela vrsta zakonov, ki jih je sprejelo Narodno predstavništvo, na obzorju pa so še razni drugi, predvsem zakon o razdelitvi kmetov. G. poslanec je opozoril tudi, da se pripravljajo zakon o občinskih volitvah in zakon o dekoncentraciji državne uprave, kar je izzvalo med zborovalci splošno zadovoljstvo. Izvajanja g. poslanca so bila sprejeta z živahnim odobravanjem.

Tajnik sreske organizacije, g. dr. Fermevc je sporočil, da je v ptujskem srezu ustanovljenih že 14 krajevnih organizacij JRKD, 10 pa jih bo še v najkrajšem času. — Iz poročila tajnika pododbora sreske organizacije v Ormožu, g. Janka Grivca je razvidno, da so v ormoškem okrožju že v 8 okrajih ustanovljene krajevne organizacije, ki prav marljivo delujejo. Potrebno je le, da dobe člani čimprej članske legitimacije.

O poročilih se je razvila živahna in stvarna razprava o vprašanju zaščite in razdelitve kmetov, katere so se udeležili zlasti podeželski zastopniki in član banovinskega sveta g. Zadavec. Končno je g. poslanec Petovar še odgovorjal na razna vprašanja in dajal pojasnila, nakar je bil lepo uspeh sestanek zaključen.

Sodelovanje šol in vojaštva pri proslavi kumanovske bitke

Beograd, 17. oktobra. p. Minister prosvete je izdal odlok, s katerim odobrava, da ljubljanske šole sodelujejo pri svečani proslavi 20-letnice napovedi balkanske vojne v soboto 22. oktobra. Prav tako je minister za vojsko in mornarico odobril, da sme pri proslavi sodelovati oddelek vojske v godbo.

Predavanja narodnega poslanca dr. Pivka na Češkoslovaškem

Beograd, 17. oktobra. p. Narodni poslanec g. dr. Ljudevit Pivko je prejel od raznih organizacij na Češkoslovaškem poziv, naj bi ob 15-letnici svoje znane akcije pri Carzanu prišel predavati na Češkoslovaško o jugoslovensko-češkoslovaškem dobrovoljskem pokretu na italijanski fronti. G. dr. Pivko se bo odzval pozivu in bo imel predavanja: 1. novembra v Bratislavi in v Brnu (na radiju), 2. novembra v Brnu javno predavanje, 3. v Olomouci, 4. v Krajevem Gradcu, 5. v Kostelcu, 6. v Pragi in 7. novembra v Čeških Budjeh vichah. Govoril bo o početku jugoslovenske dobrovoljskega pokreta v Italiji v zvezi s sokolsko vzgojo in dobrovoljsko akcijo.

Imenovanje v pravosodni službi

Beograd, 17. oktobra. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog pravosodnega ministra so napredovali: v 4. skupino 2. st. Radomir Pašić, upravnik kaznilnice v Zenici v 5. skupini; v 5. skupino Borivoj Spasojević, vršilec dolžnosti upravnika kaznilnice v Lepoglavi v 6. skupini; v 5. skupino Sava Rajković, duhovnik v 6. skupini v kaznilnici v Sremski Mitrovici, v 5. skupino Pavel Zavadial, duhovnik v 6. skupini v kaznilnici v Mariboru.

Vremenska nanoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Vreme lenše. Ponekod se bo oblaknost povečala. Hladno, zlasti ponoči. — Situacija večerajšnjega dela: Preko kontinenta je prešla velika barometrska depresija. Razširila se je čez južno Skandinavijo, ciklon pa je prodril v Južno Evropo. V severni Italiji in Hrvaškem Primorju se je tvoril sekundarni ciklon. Pritisk je narasel za 4–10 mm, najbolj v vzhodnih in južnih delih države, manj na severozapadu.

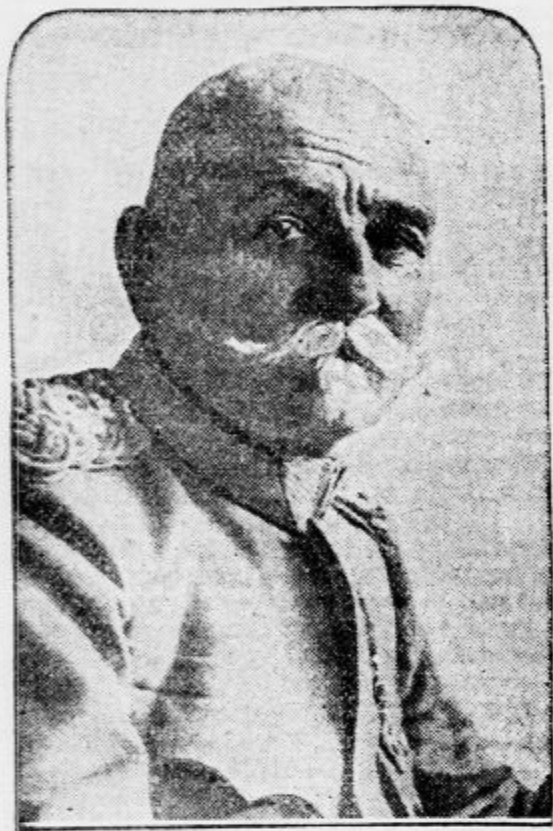
Dunajska vremenska napoved za torek: V južnih Alpah od časa do časa oblakno, brez bistvenih padavin, temperatura se ne bo mnogo spremenila.

Naši kraji in ljudje

Pred 20 leti: vojna napoved Turčiji

Zgodovinska seja srbske vlade pod predsedstvom kralja Petra — Navdušenje v Beogradu — 402.000 vojščakov pripravljenih za borbo

Ljubljana, 17. oktobra. Kočka je padla, 17. oktobra 1912 sta Srbija in Bolgarija napovedali Turčiji vojno. Naslednji dan se je pridružila še Grčija. Črna gora, ki je imela takrat nekaj več vojščakov kakor je Ljubljana štela prebivalcev, pa se je že od 9. oktobra bila s Turki in zlomila turški odpor pri Podgorici in Tuzi. Baš na dan srbske vojne napovedi so Črnogorci osvojili staro trdnjavo Berane. Ta svetli zgled je posebej podžgal že itak navdušene srbske vojnike, da so jedva čakali spopada s Turčinom.

Kralj Peter v balkanski vojni

Na zgodovinskih seji srbske vlade, ki se je vršila 17. oktobra popoldne pod predsedstvom kralja Petra, je vojni minister poročal o turških izjavah, ki so bile v turških priskah. Tako je bilo soglasno sklenjeno oborožen nastop proti Turčiji. V Carigradu je brnela napoved vojne... Po seji je kralj Peter podpisal proklamacijo na narod in obenem kratko, odločno povelje vojski, da takoj prestopi meje.

Vojna napoved je v Beogradu in po vsej Srbiji vzbudila močno zadoščenje. Evropa pa je napeto pričakovala razvoja dogodkov — in ni ji bilo treba dolgo čakati... Na Terazijah je bil zbran ves Beograd, množica je šumela kakor orkan in iz vse duše manifestirala pred dvorom, zvečer pa se je burno poslavljala od poslednjega polka, ki je odhitel na bojišče.

Prestolonaslednik Aleksander je bil že v Nišu, z njim knez Arzen in knez Pavle. Vrhovno poveljstvo nad vso srbsko vojsko je bilo poverjeno vojvodi Radmiru Putniku, preizkušenemu vojskovodji, ki se je bil že leta 1885. udeležil vojne in dobro opazoval napake, ki so zakrivilje tedanjih poraz. Odleje je bilo vse njegovo življenje po pešeno pripravi srbske vojske, prepotoval je vse obmejne pokrajine in skromen in miren čakal na trenutke, ki se je zdaj približal. Pomočnik generalnega štaba je bil slavni vojvoda Mišić. Mala Srbija je postala v boj 402.000 srbskih vojakov — ta

uspeh mobilizacije, ki je bila izvršena v enem samem tednu, je presenetil vse evropske vojne strokovnjake in je ruski general Martinov upravičeno vzkliknil: »V novejši zgodovini ni primere tako popolnega oboroženja kakor ga je pokazala Srbija v balkanski vojni!«

Srbska vojska, preskrbljena z najmodernejšim francoskim orožjem (dočim je Turke oborožila Nemčija), je bila razdeljena v tri armade. Prvi je poveljeval prestolonaslednik Aleksander, štela je 126.000 mož in je imela predirati od Vranja proti Očjemu polju, kjer je bilo pričakovati glavne bitke. Druga armada pod poveljstvom generala Stepanovića je štela 60.000 mož, tvorila je levo krilo in je imela preko Bolgarije napasti Krišto in ozadju, da jim nemogoči zvezo na Solun. Tretja armada, ki je talisto štela 60.000 mož, je poveljeval general Janković, tvorila je desno krilo in je imela nalogo doseči Kosovo polje ter preko Kačanika preiti v Vardarsko dolino. Razen teh treh armad so stopile v akcijo še: ibarska vojska pod generalom Živkovićem, broječa 23.000 mož, in javorska brigada 11.000 mož pod polkovnikom Adžikovićem. Naročeno jima je bilo doseči zvezo s črnogorsko vojsko ter pridirati proti Albaniji in morju.

Vojvoda Radmir Putnik, vrhovni poveljnik srbske vojske

— Osvajalska in nestrna otomanska vlada iztreblja že stoletja naše brate — se je glasilo v proglasu kralja Petra na narod. — Od berlinskega kongresa je bilo ubijanje, odvajanje v Azijo in do zadnjih dni nasilno odseljavanje, raznarodovanje in neprimanje naše vere, jezika in imena temelj turške uprave... Zato sem v božjem imenu ukazal svoji vojski, naj gre v sveti boj za svobodo naših bratov, za boljše življenje in napredek kraljevine Srbije. Naši bratje Črnogorci se kitijo s svežimi kvotniki svoje zmagovalne zastave in z nami gresta danes naprej tudi zavezniški vojski, bolgarska in grška...

Armade so takoj prestopile mejo, borba se je pričela. Z enakim navdušenjem kakor je takratno mlado, prebujeno slovensko pokolenje spremljalo pohod na Balkanu, bomo v soboto zvečer v Ljubljani poveljali spomin na dogodke pred 20 leti.

Terezija je začela tritati...

Trgatev v Slovenskih gorah je lepa, a ne več tako vesela kot nekdanj

Ljutomer, 17. oktobra. V soboto je bilo Terezijino — po starem kmečkem koledarju začetek trgatev. Nekim nečakanci pa se niso ravno po tem znamenitem datumu, ampak so pričeli že nekaj dni prej trgatev rumenčice grozdje. Vendar so ti zgodnji brači v manjšini; po večini so ti tudi lastniki manjših gor, nasadov izabele in smarnice, ali pa imajo svoje gorice v bližnjem Medmurgu, kjer posestniki navadno prezdajajo trgatev.

Iz Medmurgja prihaja tudi prva vest o letošnjih cenah vinskega moštu. Nekaj vinogradnikov so tam prodali mošt po 1,25 Din za liter, kar je tako sramotno nizka cena, kakor je naše gorice na pomolno. Pravijo, da je cena 6 do 7 par za sladkorno stopinjo, torej za 20 odstotni mošt 1,20 do 1,40 Din. Človek ne more tega skoro verjeti. Če pomislimo, da je prodani mošt skoraj imeti le kakih 16 odstotkov sladkorja in da se je v zadnjih letih dneh množina sladkorja v grozdju brezdvomno

povečala, potem moramo priti do zaključka, da se bo cena moštu vsakelej dvignila. Vedno zopet pa moramo poudarjati, da so krivi nizke cene v veliki meri tisti nečakanci, ki hitijo s trgatevjo in ponujajo pridelek za vsako ceno. Ob sedanjem silnem pomanjkanju gotovine je slednje dejstvo vsaj razumljivo.

Pred leti je bil čas bratve najlepši in najveselejši čas v naših gorah. Čas povabil, obilnih večerij s picci, purani in pogostmi, čas veselih pesmi in razigrane volje. Sicer tolčijo tudi letos klopotci svoje pesem nad rumenčim valovjem gorice, vendar ni v ljudih židane volje, ker jih vse težijo hude skrbi.

Nekateri vinogradniki so si pomagali nekoliko s prodajo grozdja, ki se je v zadnjih dveh tednih zelo razvil. Domači in tuji kupci iščejo debelozgodasto grozdje, osobito žlahtnine, ter plačujejo za kilogram 1,80 do 2 Din. Kdor je v prejšnjih letih zasadil precej žlahtnine, ki v ostalem ne daje prvovrstnega vina, je letos

lahko prodal vse lepše grozdje. Odvažajo ga z avtomobili kar v Avstrijo ali pa na železniške postaje. Tako smemo računati, da so zadnje dni odpeljali iz našega okoliša dnevno po 4000 do 5000 kg grozdja. Tudi sadje, ki je v nekih predelih dobro obrodilo, se izvažava v precejšnjih količinah. Cene sadju so nepopolne.

Kakor smo že rekli, so obilne večerje s številnimi gosti na koncu bratve bolj red-

Pri slabi prebavi, slabokrvnosti, shujšanju, bledici, obolenosti žlez, izpuščanju na koži, tvorih uravnava »Franz Josefov« voda izobno toli važno delovanje črevesa. Odlični možje zdravilstva so se prepričali, da celo najnežnejši otroci dobro prenese »Franz Josefov« vodo. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Vsa družina žrtev praznovanja

Zaradi »prikazni brez glave« so umrli starši in trije otroci

Beograd, 17. oktobra. Primeri praznovanja med ljudstvom so mnogoštevilni, malo pa bo takih ali vsaj podobnih, ki bi imeli tako strašne posledice kakor naslednji, ki se je dogodil v mali vasi Kobilja blizu Požarevca. V tej vasi je bila še pred nekaj srečna in precej premožna hiša kmeta Mihajla Stanojevića, ki je imel srečno Dobrojo in pet otrok. Od te, nekdanje družine sta ostala samo še dva otroka, ki živita kot sirci pri oddaljenih sorodnikih, dočim je strašen izodek praznovanja vzel življenje očetu, materi in trem otrokom ter tudi uničil nekdanjo srečno in premožno domačijo.

V Mihajlovi hiši se je pojavil strah pred tremi leti. Kmet in kmetica, ki sta prej vedno mirno spala, sta se neke noči prebudila in, kakor sta zatrjevala vsem sosedom, da se jima ni sanjalo, temveč popolnoma budna sta videla, kako so se odprla vrata sobe in se je pred njima pojavila prikazen človeka brez glave. Prikazen se je bližala postelji. Na speče otroke sta zmetala odeje, da ne bi videli grozne pojave, sama pa sta skočila proti njej in ko sta menila, da jo že držita, je nastal v sobi čuden mrzel veter in prikazen je izginila. To se je še večkrat ponovilo. Tudi sorodniki in sosedje, ki so prišli v hišo, da bi se na lastne oči prepričali, so večinoma vsi videli strašno nočno prikazen.

Mož in žena nista imela več obstanke na svojem domu, kajti bila sta trdno prepričana in v tem so se strinjala tudi mnega sosedov, da je bil v tej hiši nekdanj izvršen strašen zločin in da se je nekdo »po-

ka, zato pa imajo ljudje več smisla za večerje manjših, bolj intimnih družb. Tako razpoloženje je vladalo tudi v družini nekega želarja na Kamensčaku. Domači so pridno brali v malom vinogradu kraj hiše, skrbna gospodinja pa je zakurila v peč, kamor je potem porinila skledo z lepo rejenim puranom. Na Kamensčaku pa so v zadnjem času bili izginili kar štirje purani neznano kam. Orožniki so reč preiskavali in sum se je zgostil okoli hiše in družine omenjenega želarja. In glej ga spaka, prav tisti dan, ko se je v peč cvril puran in je gospodinja že obljubila sosedi eno puranovo bedro, sta stopila v kuhinjo dva orožnika ter posvetila z bajonetom v peč. Kazveselila sta se kajpada pokojnega purana ter ohrabrena po tolikem uspehu stikala še za drugimi. Našla sta še tri žive purane, ki so jih srečne gospodinjine po točnem opisu zopet odnesle na domače gredi, napol pečeni puran pa je romal naka na svoj rojstni dom, kjer so ga z vsem spoštovanjem spakli do kraja in pokopali v domačih želodih. Za družino podjetnega želarja se pripravila ričet tudi zaradi tega, ker je v nekih okoliških vaseh prošila za podporo, češ, da ji je vse zgorelo. Tako ima drugače tihi in pošteni Kamensčak tudi svojo senzacijo.

Z ODOLOM
si ohraniš
zobe zdrave
ter razkužuješ
ustno in vratno
duplino.

skrbela, da pridejo faizifikati v promet. Se'nu se je posrečilo napraviti prav točen faizifikat, ki ga na prvi pogled ni bilo mogoče razločevati od originala. Izvršil je v ponarejene bankovce celo vodni tisk. Samo s serijami in številkami je bilo križ. Večina ponarejevalcev se sedaj še vedno nahaja v preiskovalnem zaporu. Za koliko je Selan škodoval državo, bo dognala razprava. Zanimivo je, da se je Selan z družbo domenil, da bo natisnil kar 1000 bankovcev po 100 in okoli 300 onih po 1000 Din. Razprava proti ponarejalcem se bo pred kazenskim senatom vršila najbrj proti koncu novembra.

Pristopajte k Vodnikovim družbi

Surovosti

Ptuj, 17. oktobra.

Ko se je nedavno večer vračal zidar Matvez Vindiš na svojem kolesu iz Sv. Lovrenca na Dravskem polju proti domu v Zgornje Pletenje, ga je na cesti pri Sv. Lovrencu nenadoma ustavil s klici »Stoj!« posestnik Anton Drašković iz Apač ter zahteval od njega neki dolžni znesek 90 Din. Ker se Vindiš ni zavedal, da bi mu bil kaj dolžan, ga je povabil, da se zglast na njegovem domu, pa se bosta pogovorila. To je baje Draškovića ujetilo da ga je prijel za vrat, ga vrgel ob tla ter mu potegnil iz hlačnega žepa listnico z okoli 700 Din ter pogrehnil. Pri tem pa mu je tudi raztrgal hlačni žep. Vindiš je iz strahu pustil svoje kolo in klubok ležati, kar pa je vse pozneje dobil vrneno. Drašković odločno taji tatvino denarja in pravi, da ga je Vindiš napadel z nožem ter se je moral braniti. Pred sodiščem se pa bo zadeva pojasnila.

Ze večkrat kaznovani posestnik Rudolf Gajst iz Sveče v občini Stoperah, ki je bil tudi že v kaznilnici v Lepoglavi, se je vrnil iz svoje kleti vinjen domov ter začel svojo ženo pred otroki grdo zmerjati. Ker ga je žena posvarila, se je razsrdil, pograbil pas in začel neumljeno udarjati po ženi, kamor je padlo: po živitu kakor po glavi. Žena je vsa krvaveča komaj ušla iz hiše. Mož pa je nato svojo jezo spustil še na svoje otroke ter jih tako pretepal, da so komaj ušli iz hiše. Žena se pritožuje, da surovež ne pusti otrokom jesti. Od kar se je vrnil iz Lepoglave, vedno bolj pijačjuje iz jeze, ker bo še do februarja 1933 pod policijskim nadzorstvom. Ovaden je sodišču.

V noči 14. t. m. se je vračal delavec iz tovarne strojil v Majšperku Anton Karneža domov v Podložje pri Ptujski gori. Na cesti pa ga je iznenada napadlo več fantov, ki so ga začeli brez vsakega povoda pretepsti z ročicami. Pretepli so ga po vsem životu in po glavi tako, da ima več odprtin ran in po ga morali še tisto noč prepeljati v ptujsko bolnico. Karneža napadalec v temi ni spoznal in tudi ne more sumiti, od koga in zakaj je bil napaden. Orožništvo napadalec pridno zasleduje.

Celo otrokom
dovoli zdravnik
KAVO HAG!

KULTURNI PREGLED

Prvi ljudski simfonični koncert

Hvaležni smo upravi Narodnega gledališča v Ljubljani, da se je odločila prirediti v tekoči koncertni sezoni poleg rednih večernih tudi dopoldanske ljudske simfonične koncerte. Ti koncerti po lažje dostopnim in tudi širšemu občinstvu razumljivem programu imajo velik vzgojni pomen in je samo želeli, da se tudi pri nas vdomati.

Prvi koncert te vrste je bil v nedeljo 16. t. m. v uniojski dvorani in je sodeč po zanimanju publike, prav odlično uspel. Operni orkester je bil za ta koncertni nastop v godalih primerno ojačen, tako da smo našli 9 prvih, 8 drugih, 6 viol in po 3 violončla in kontrabase. Kot dirigent celotnega koncertnega programa je nastopil kapelnik Narodnega gledališča Anton Nefat. Pod njegovo, tudi na koncertnem podiju sigurno taktirko je odsviral orkester uvodoma z veliko živahnostjo in dobrih stilnih razumevanjem nadvse priključil predigro k Mozartovi operi Figarova svadba, ki jo po pravici štejejo k največjim biserom klasičnih uvertur. Sledila je nedovršena Schubertova simfonija v dveh stavkih, ki jo žalostno odključuje sijajno zveneča melodijna mesta in divno lepi kontrasti. Dirigent je je podal v vseh potankostih fino dinamično odtehtano ter je bil deležen burnega odobravanja.

Višek zanimanja pa je bil osredotočen v

nastopu »čudežnega dečka« Mirama Viherja, ki je izjavil kot solist na goslih Bachov violinski koncert v A-molu in Vieuxtempa Balada in romanca s premlejenjem orkestra. Viher je Celjan in je sviral že lansko leto na novinarskem koncertu. Učitelj mu je Karlo Sanein, ki mu moramo na tem violinskem fenomenu prav iskreno čestitati. Viher nedeljski nastop pa nas je nad vse pričakovanje prijetno iznenadil. Brez vsake trene in z močno samozvestjo je 11letni deček naravnost fascinal poslušalce v obseh skladbah, ki jih je odigral ne samo ritmično brezhibno in glasovno čisto, temveč tudi z izredno dovršeno tehniko tako leve kakor desne roke. Želimo le, da v tej smeri nadaljuje svoje študije na kraljevskem instrumentu, ki ga že sedaj obvlada do virtuoznosti.

Zaključna točka: Massenet, Scènes pittoresques je kot koncertna točka nekoliko obdelala, toda v zadnjem stavku (Fête Bohème) se povzpne do prekipevajoče pesne razposajenosti.

Prvi ljudski koncert, pri katerem smo opazili zlasti dosti mladine, je bil prav za njih pričetek v vrsti teh koncertov, ki si jih enakihi že želimo.

Ameriški poslanik Prince opeva naš Triglav. »Politikar je priobčila v srbskem prevodu pesem, ki jo je v angleščini spisal in komponiral iskreni prijatelj našega naroda,

poslanik Zedinjenih držav ameriških gosp. Prince. Izvirnik te pesmi je izšel v listu »Sond - Slaw Harold«. Naslov ji je: »Pesem slovenskega planinca: Dekle za goramci. Nastala je ob prihodni poslanikovega letošnjega bivanja na Bledu in so jo — kakor je sam izjavil sotrudniku »Politikar« — inspirirale lepote naših slovenskih krajev. Medtem je bila prevedena tudi na ruski jezik, a ga. Sernčeva jo je preložila v slovenščino. Ker nam slovensko besedilo trenutno ni dostopno, objavljamo srbski prevod, ki ga je pripravil prof. dr. Popović.

Po Triglavu svud se stera
Tamni vali magle guste,
A pod njime po jezeru
Mjesčina noči puste.

U daljino temnu hri
Preko stjena moja straš.
Tebe ljubi, Tebe grli
Preklinjajući: Ljubav, Slast.

Bez pokreta zastao je
Mog pogleda svetli žar
N oblijesku kose tvoje,
Na korajlu usana par.

Ti kao noća tamna si
I sjaja prepuna kao dan,
Isešla si ko da nisi
Deuše moje bajni san.

Tudi mi upamo, da bomo kmalu slišali na katerem našem koncertu pesem in kompozicijo gosp. poslanika Princea. To nas bo tem bolj razveselilo, ker poznamo ameriškega poslanika kot vneta častilca naše zemlje

in ljudstva. Gosp. Prince je nedavno izdal angleško slovnico srbskohrvatskega jezika. Ze pred leti je prispeval za »Zivljenje in svet« izvirnen članek in je takratnemu uredniku te revije pisal slovensko pismo.

Kaj tiskovna agencija se pripravila za letos. Kakor smo že poročali, izide koncem tedna Stevesona »Catrona«, — drugi del slavnih »Prigod Dajda Balfourja« v mojstrskem prevodu Vladimirja Levstika. Prihodnji teden izide Toneta Seliskarja izvirni roman o tragediji slovenskega malomeščanskega človeka, ki se odigrava pred vojno, med vojno in po preobratu. »Naslednji brode. Prav tako izide prihodnji teden študija dr. Stanke Lebnia »Problem slovenske vzgoje«, ki bo brez dvoma vzbudila mnogo zanimivih diskusij. — Seliskarjev roman bo zaključil letošnjo zbirko »Slovenskih pisateljev«. V »Slovenskih poteh« izide po Lebnovi študiji prihodnji mesec še Juša Kozaka »Celica«. V zbirki »Mojstrov in sodobnikov« pa izide namesto napovedanega Zolajevoga »Germinac« eno najpomembnejših del svetovnega romana, Stendhalov »Rdeči in črni« v prevodu univ. prof. dr. Sturma. »Germinac« je moralna založba preložit v svoj program za prihodnje leto, ker prevajalec, s katerim je bila prvotno v dogovoru, ni o pravem času oddal rokopolisa ter je moralna založba poiskati novega prevajalca.

O delovanju Slovena Rada Pregarca v snajevem gledališču sodi Borivoje Jevit v najnovšem zvezku Beograjske »Misli«: »V režiji smo (prejšnjo) sezono občutili novo potezo, ki ere zanj hvala umetniškimi nastrojeniem Rada Pregarca, mlajšega Sloven-

ca, ki je obenem zanimiv realistični igralec. Brez dvoma ima široko gledališko kulturo, ki jo stalno osvežuje z obsežnimi stiki s scenskim problemi Rusije in zapada. Njegove odreke podobe razodevajo okus; vizualni moment je naglasenja jače od analitičnega v besedilu. Ugaajo nam zaradi živahnosti svojih barv in celotnega vtiska, ki ga zapuščajo...«

Max Pallenberg v Zagrebu in Beogradu. Sloveči nemški komik Max Pallenberg je s svojo družino pravkar uspešno absolvirao gostovanje v Zagrebu in odpoval v prestolnico, da tudi Beograjčane seznanji s svojo umetnostjo.

Česka kultura in gospodarska kriza. V najnovejši številki praških »Rozprav Aven-tinac« je objavil dr. Oton Storch Marien uvodnik, ki prita, kako globoko že sega današnja gospodarska kriza v češkoslovaško kulturno življenje. Med drugim ugotavlja, da občesne knjižnice, ki so bile doslej pomembno sredstvo za napredek ljudske prosvete, ne morejo več nakupovati novih knjig, službene podpore publikačiskemu delovanju so popolnoma prenehale, graditve tolkanji zaželjene Državne galerije se je odložila, baje mislijo znižati ali celo ukiniti državne nagrade za literaturo in umetnost. Gledališča se morajo boriti z bedo in pomanjkanjem in se le z velikim naporom in ob znatno znižanih ekstenzijskih pozojih približajo skozi eadanie težke prilike in neprimlikke. Založbe omejujejo svoje delovanje, kar navsezadnje spriči dosedanje prevlelike produkcije ne bi bilo tako škodljivo, če ne bi obenem bilo ovrženo tudi izdanie manikakšnega res

A. Žigon

12491

je preselil svojo modno krojačnico iz Rožne doline
V LJUBLJANO, GRADIŠČE 4
na dvorišče poleg magazina Teokaroviča

Domače vesti

• Kralj za niške reveže. Ko se je Nj. Vel. kralj mudil letos v Niški banji, se je muslimansko društvo za medsebojno pomoč v primeru smrti obrnilo nanj s prošnjo za podporo. Kralj je sedaj društvu poklonil 30.000 Din. Razen tega je daroval 2000 Din, ki se razdeli med ubožne muslimane v Nišu.

• Vojaške vesti. Na predlog ministra vojske in mornarice so imenovani: polkovnik za generalštabne posle Radivoj Janković za načelnika štaba komande savske divizijske oblasti; artiljerijski polkovnik za generalštabne posle Miodrag Damjanović za pomočnika načelnika štaba komande zrakoplovne vojske; pehotni podpolkovnik za generalštabne posle Miroslav Šević za vršila dolžnost načelnika štaba komande dunavske divizijske oblasti; pehotni polkovnik za generalštabne posle Jurij Mušić za vršila dolžnost načelnika štaba komande reške divizijske oblasti. Na službovanje so pridele: sanitetni poročnik dr. Danilo Brezgar kot zdravnik 1. planinskega polka, sanitetni poročnik dr. Janez Gantar kot zdravnik 32. pehotnega polka, artiljerijski poročnik Andrej Pirc pa kot predavatelj šol za rezervne artiljerijske oficirje. Nj. Vel. kralj je podelil inženjerskima podporočnikom Cvetku Dolencu in Miroslavu Berginu zlato medaljo za vestno službovanje.

• Proslava 28. oktobra v Ljubljani. K. Kar. izvedbo, je odbor Jugoslovensko-čehoslovaške lige sklenil na pokrovni seji, da bo priredil dne 28. t. m. v proslavo največjega čehoslovaškega narodnega praznika v uniojski dvorani koncert s skrbno izbranimi čestitkami. Sodelovalo bo poleg gledališkega orkestra več solistov, med njimi praška koncertna pevka gdca. Holečkova, hči velikega prijatelja našega naroda, pokojnega češkega pisatelja Josefa Holečka.

• Slovesna otvoritev kmetijske razstave v Kranju bo v soboto 22. t. m. v glavni dvorani Narodnega doma. Razstava traja do ponedeljka 24. t. m. Prireditelj je obsežna in vsebinska, saj obsega šest posebnih oddelkov. Priporočila se številnim obiskom ne samo kmetom in šolam, temveč tudi trgovcem.

• Ciril-Metodova družba prosi svoje podružnice, da nakažejo nabrano članarino za leto 1932 vodstveni blažajni po položnicah.

• Zimska počitniška kolonija s smučarskim tečajem za šolske otroke. Državna šolska poliklinika namerava poslati v času božičnih počitnic, to je od 26. decembra do 11. januarja 22 otrok obojega spola v starosti od 6 do 15 let v svoj novo zgrajeni dom na Rakitno. Ker je ravno na Rakitni sijalen smučarski teren, bo to zimovanje združeno s smučarskim učenjem tečajem za začetnike in iz izveščane. Tečaj bosta vodila dva strokovnjaka. Nadzorovali bodo otroke zdravstvene sestre. Zdravniški nadzor bo v rokah stalno prisotnega zdravnika šolske poliklinike. Celotna oskrba s prispevkom za učenje tečaj bo 335 Din. Prijave sprejema dr. šolska poliklinika, Rešljeva cesta 10 v Ljubljani. Tam se dobe tudi vsa pojasnila.

• Nova bolnica na Sušaku. Kakor javljajo s Sušaka, je gradba banovinske bolnice na Sušaku po prizadevanju bana dr. Perovića zagotovljena. Poslopje bo do prihodnje pomladi pod streho. Z novo bolnico bo celo hrvaško primorje mnogo pridobilo.

Zvočni kino Ideal

Španska lepota

Rosita Moreno

v filmu krasnih pesmi in ljubezni

Kraljica ranča

Predstave ob 4., 7. in 9. zvečer

pomembnega in važnega dela. Da se tako poslavlja položaj pisateljev in umetnikov, se uume samo ob sebi. Izmed časopisov se nekako držijo najmočnejši. Filmska industrija se marsikje bori za golo eksistenco, zato se tako izoblikuje resnični umetnosti. Koncerti so razprodani samo v redkih primerih... Najvažnejše pa pove, dr. Storch - Marien ob koncu in to velja tudi za naše razmere: »Ni dvoma, da je senca gospodarske krize znatno zmanjšala tudi našo kulturo. Toda ni to samo njena senca; kriza je tudi geslo, ki je marsikje samo krinka nečemu, kar bi lažje imenovali indolence in slaba volja kakor pa nujnost. Sliši se klic po varčevanju v državi, deželnih in občinskih blaginjah. »All right! Toda če pri tem najslabše odreže Pepek, kultura, medtem ko njene sestre se vsevirali hodijo po svetu v paradi, tedaj to nikoli ni v redu...«

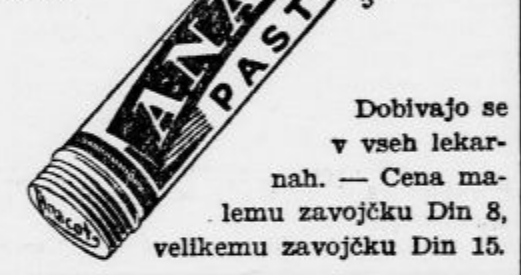
Ali bo knjiga nekoč izumrla? Hannoverški docent Theodor Lessing je nedavno objavil »Prager Tagblatt« uvodnik z naslovom »Untergang des Buches«. V njem dokazuje na osnovi izkušenj, ki jih ima šoleštvo s knjigo v zadnjih 300 letih, da bo knjiga nekoč tako zastarela pojav, kakor je danes n. pr. knjiga z konji. Nekeč so pisali knjige z mislijo, da jih bo šole potomstvo razumelo. Današnja tehnika pretvarja tudi knjigo vedno bolj v predmet neposrednega, aktualnega življenja. To je vzrok, da se knjige tako naglo starajo. Prav zaradi nebrzdane težnje po aktualnosti izgubljuje knjiga hitko z novini, ki — če so dobre in kline — vsebujejo danes mnogo več življenja nego večina knjig. Lessing smatra, da sta radio in televizija zadala knji-

• Himen. Poročil se je v nedeljo v Beogradu slušatelj višje vojne akademije poročnik Leo Škodlar z gdc. Ljubico Trifkovičevico, hčerko načelnika prometnega ministrstva in nekakšno pokojnega ministrskega predsednika Marka Trifkovića. Kunovala sta vseučiliški profesor dr. Arandjelović in podpolkovnik Klajčić, pomočnik komandanta 6. letalskega polka.

• Novi grobovi. Presenetila je žalostna novica, da je večeraj jutraj v Ljubljani na Rimske cesti št. 7. umrl upokojeni višji poštni kontrolor g. Josip Gruđen. Res je bolehal že nekaj časa na leđevih, a nikoli ni potožil in še pred kratkim smo skrivnega, tihga, prijaznega moža srečavali na ulici. Doma je bil iz Fare pri Rakeku, letos 14. marca je dosegel 68. leto. Po gimnazijskih študijah se je povzpeli pošt in je razen prometnega tečaja, ki ga je bil prestal v Trstu, ves čas služboval v Ljubljani. V pokoj je stopil 1. sept. 1926. Izredno ga je veselilo jezikoslovje, temeljit je bil v slovenščini, mnogo je prispeval za liste in tudi »Jutro« je v njem imelo svojega zvestega sotrudnika. Ugodna družina je izgubila plemenitega očeta. Pogreb bo danes ob 15.30 izpred hiše žalosti. — V čestiti starosti 82 let je umrla na Vidovdanske cesti 9. gospa Helena Pompe, vdova po zasebnem uradniku. Pogreb bo jutri ob pol 15. iz ondotne mrtnišnice. — V zavetišču sv. Vincencija v Mengšu je umrla v starosti 81 let gospa Marija Marušek. Pogreb bo jutri ob 8. na mensekem pokopališču. — Na Poljanski cesti 16. v Ljubljani je umrla zasebnica gospa Kamila Böhmler. Pogreb bo danes ob 16. — V sv. Vencesu pri Slovenski Bistrici je umrl upokojeni nadučitelj g. Ivan Povh. Pogreb ugodnega in prižubljenega šolnika bo jutri ob 15. — Pokojnim blag spomin, žalujemo naše iskreno sožalje!

Usta in grlo

so pot, po katerem prihajajo klice bolezni v naše telo. Otroke varujejo nalezljivih bolezni vratu in grla okus:

Dobivajo se
v vseh lekarnah. — Cena malemu zavojčku Din 8, velikemu zavojčku Din 15.

• Vode padajo. Silni nalivi v petek in soboto so povzročili, da so začele vode naglo naraščati in je pretihla večja povenjena katastrofa, če bi se nalivi še nadaljevali v nedeljo in večeraj. Ljubljanka je v zgornjem toku in okoli Črne vasi prestopila bregove in poplavlja bližnje travnike. Močno so narasli tudi nekateri Ljubljaničini pritoki. Sava je zelo narasla v okoliščini Zaloga. Ker so nalivi prenehali in je večeraj nastopilo toplo vreme, so vode začele naglo padati.

• Poročilo o poplavi v ponedeljskem »Jutru« je bilo pomotoma datirano iz Celja, biti bi pa moralo iz Braslova. Kjer je v poročilu govor o naši občini, je misljena braslovska občina.

• Velike vremenske neizgode v Bosni. V Bosanski krajini so v zadnjih dneh divjale velike vremenske neizgode. V soboto ponoči je naliv trajal več ur. Iz raznih krajev banovine poročajo, da so reke Una, Sana, Bosna in Ukrija močno narasle in v mnogih krajih stoplele iz kota ter poplavlje nižje ležeče kraje. V Mostarju je reka Radobolja poplavlja okolično ter vrla tudi v hiše. Vihar je podrli mnogo dreves in uničil tudi nasade po mestih.

• Litvanski kapitalist odide iz Dubrovnika. Litvanski kapitalist Zindim, ki si je postavil v Dubrovniku krasno vilo »Scheherazade«, je te dni s Semmeringov prispev v Dubrovnik, da proda svojo vilo. Zindim je z velikim kapitalom angažiran pri družbi »Dubrovački rivijer«, ki namerava sedaj likvidirati.

• Žena, ki je v treh poročilih rodila devetero otrok. Iz Kličeva poročajo: V siromašnem planinskem selu Velmevoih je te dni Mara, žena Gjorgja Kostića rodila trojčke

Jugoslavija v sliki

Poznana domača tovarna čokolade UNION v Zagrebu je dala v promet mlečno čokolado pod naslovom »Jugoslavija v sliki«. Vsem tablicam te čokolade so priložene slike, ki kažejo znamenitosti in lepote Jugoslavije. Te slike lahko nalepite v album »Jugoslavija v sliki«, ki je izdala tovarna v to svrhu, a tako napolnjen album bo omladilo zelo koristno pripomoček pri spoznavanju kraljevine Jugoslavije. Da bo ta naloga tem lažje dosežena, vsebuje album tudi zelo poučne opise posameznih krajev ter so vsi opisi obremen s priljubljenimi slikami velike vrednosti za mladino.

Radi konstatiramo, da je ta album prvi te vrste, ki na zelo pripraven in zanimiv način prikazuje lepote in zanimivosti naše domovine.

— dva sin in hčerko. Otroci so normalno razviti in zdravi. Zanimivo je, da je ta žena že tretjič rodila trojčke.

• Obup hotelirja. V Beogradu je v nedeljo izvršil samomor lastnik znanega hotela »Union« Nikola Radovanović. Bil je znan poštenjak, aji zadnji čas je začel v velike denarne težave. Zapuščal tri sine, od katerih je prvi inženjer, drugi je absolviraj hotelirsko šolo v Ženevi, tretji pa študira pravo.

• Smrten skok z drugega nadstropja. V Splitu je skočil s podstrešja svoje dvonadstropne hiše 48-letni lekarnar Josip Popušta. Pri skoku je padel na električno žico, ki ga je vrgla na stran, tako da je z nogo udaril neko branjevko, ki se je onesvestila. Popušta je bil prepešan v bolnico, kjer je v nedeljo umrl za hudimi poškodbami. Vzrok samomora je huda živčna bolezen.

• V jeseni se človek pri vsej opreznosti prav lahko prehladi, ko hladno vreme pomaga razvoju takih nalezljivih in škodljivih bolezenskih klic. Vse take klice pa uničujejo svetovno znane Panflavin pastile v ustih in v grlu. Panflavin pastile izdele slova tovarna »Bayer«.

• Absolutno varno tovarniško podjetje išče posojilo 2.000.000 Din v gotovini. Plačilo tudi v obliki sprejemljivih. Ponudbe na oglasni oddelki »Jutro« pod značko »Varna naložba«.

• Oblike in klobuke kemično čist, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

• Zdrave, bele zob brez zobnega kamna ohrani »Dianca« zobna pasta. Cena normalni tubi 5 Din, dvojni 8 Din.

Iz Ljubljane

— Ogleđovanje ljubljanskih zgodovinskih znamenitosti in umetnin. Umetnostno zgodovinsko društvo prireja ob sredah šetnje po Ljubljani z ogleđovanjem vseh pomembnih zgodovinskih znamenitosti in umetnin, tako po cerkvah, javnih in nekaterih zasebnih palačah, kakor tudi na javnih prostorih. Doslej je bilo troje takih ogleđov in je vsakokrat bila udeležba prav zanimiva. Jutri je na vrsti ogleđ franciskanske in šentpeterske cerkve ter se zanimanje sestanejo ob 15. pred franciskanske cerkvi.

— Danes premiera velikega kriminalnega filma »Dama in amargod« v Elitnem kinu Mateli. Drevo ob 21.15 se bo predvajal v kinu Mateli nov Učni film »Dama in amargod«. Velenopeta vsebina je povzeta po istoimenskem odrschem komadu Harryja Jenkinsa. Film je kriminalnega značaja ter nam predločuje delovanje temnega vlemestnega podzemlja. Izredno so zanimivi prizori, ki nam predločujejo več, mestno policijo v boju z mračnimi elementi, energično in velenopeto borbo. Po leg že znanih igralcev nam predstavljata v tem filmu celo vrsto mlajših filmskih debutantov, med njimi dražestno Ery Bos. Film, ki se je glasil prvotno »Streč ob zori«, je imel povsod velik uspeh, klerkoli je bil predvajal.

— Še vedno mnogo gob na trgu. Tudi večeraj je bil trg obilno založen z lepimi gobami. Največ je bilo jurčkov. Nekateri kmetice na so prinesle na trg tudi karšeljne. Poznavalec živilskega trga cenijo, da je bilo dostoj na trgu že do 30.000 kg gob. Večeraj je bilo v početku opažati, da so bile cene namram prejšnjim dnem nekoliko višje, kajti kmetice so zahtevale za kg gob 6 do 7 Din, toda pozneje se je cena ustalila na 4 do 6 Din. Slabše kvalitete so bile tudi po 3 Din kg. Grozila in jabolk je bilo na trgu prav tako v izobilju. Cene so nespremenjene.

— Nesreča nikoli ne počiva. Natakarski vajenec Emil Gasparj se je v soboto igral doma s flobovci, ki se mu je sprožila in mu je naboj udaril v levo roko. V Jugoslovanski tiskarni je pograbil stroj strojnega stavca Janka Vidmarja in mu obično poškodoval prste na desnici, 12-letni posestnik s/n Ivan Zemljik iz Ste-

Slamičve pečenice, jeternice, kruavice, res so špecijaliteta, to priznanja so nešteta!

panje vasi se je v nedeljo hudo poparil s vrelo maslo po deščici. V Goričji vasi se je pri nakladanju sodov ponesrečil 23-letni posestnik s/n France Pogorelec. Sod mu je zlomil levo. V Trzinu so se kotli neznanj suroveži gluhočnega Matije Paterića. Eden izmed napadalcev ga je sunil z nožem v levo stran prst. Vsi poškodovanci se zdravijo v splošni bolnici.

— Zasledovan hlapec. Goslinčar Alojzij Oborsnel na Rožniku je nedavno prijavil, da je bil izvršen v njegovo kuhinjo izredno drzen vlom. Tat je pobral iz kuhinje več jestvin in si prilastil tudi okrog 407 Din drobiža. Drugič je bil Oborsnel ukraden iz obleke tisočak, kmalu nato pa je opazil, da mu je zmanjkalo iz gostilne mnogo različnih kozarcev ter druge posode v vrednosti 2100 Din. Baš te dni je šel ugotoviti, da ga je ogoljufal njegov hlapec Anton H. za okroglih 400 Din, in sicer na ta način, da je kasiral pri strankah denar za mleko, ki ga jim je dostavil na dom. Ko je sedaj hlapec uvidel, da je razkrinkan, je neznan kam pobegnil. Oborsnel je zadelo prijavil policiji, ki sedaj zasleduje navrhane fanta.

— Tatvine. Posestnik Ivan Rubežnik z Vika je nedavno ugotovil, da mu je neznan človek posekal ob potoku Čurenovcu lepo jesenovo drevo, vredno okrog 400 Din in ga odpeljal. Po naključju pa je prišel Rubežnik večeraj mimo hiše Antona R. na Vici, kjer je ugotovil na dvorišču svoje drevo, sicer v razžaganem stanju, a ga je vendarle spoznal. Na policiji se je R. vdal, da je res požgal Rubežnikovo drevo, izgovarjal pa se je s siromaštvom. — V stanovanje delavca tobačne tovarne Martina Snoja na Aljaževi cesti 21 se je v nedeljo vthotapil tat in odnesel 500 Din vredno črno sukno.

Prava dobrota za ljudi, ki so podvrženi nadlogam črevesja in tipe na motnjah prebave, zapeki, hemoroidih in njih posledicah, kakor tudi na glavobolu, omotičnih napadih itd. je Saxlehnerjeva HUNYADI JANOS naravna grenčica. Že 70 let se je vedno izborno obnesla, bila na klinikah in po zdravnikih sijajno preizkušena in priporočana pri daljših pivskih kurah zoper nabiranje maščobe, kronična obolenja ženskih spolnih organov, zastajanja krvi, izpuščaje na koži itd. Neprekosljiv učinek! Pazite na etiketo z rdečim srednjim poljem. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in vseh boljših trgovinah.

— Dva sleparja. Pri trgovci s kolesi Hildi Krmelj in Z. Šiški se je zgledil krojaški pomočnik Jože T. od nekod z Gorenjskega in kupil novo kolo znamke »Champion« za 1700 Din. Posodila sta se, da bo plačeval kolo na obroke po 300 Din. Čez par dni že pa je izvedel mož omenjene trgovce Josip Krmelj, da je Jože kolo prodal nekemu mesarju za 1007 Din. Čakal je na ožeta, vendar sleparja z obroki ni bilo na spregled. Ker je Krmelj domal, da je Jože na sličem način osleparil že več trgovcev s kolesi, je zadelo prijavil in policija je začela Jožeta iskati. Fant pa je izginil. Neki drugi slepar se je pojavil pri Klančarjev v Založkarjev ulici 6. Bil je mlad mož in je ponudil Klančarjevi nekaj več metrov platna za namizne prte. Kar je nudil blago na obroke, je Klančarjeva res naročila več metrov, kakor je zahteval neznanec 60 Din na račun. Denar je dobil, potem pa izginil. Vendar je mož Klančarjeve sedaj neznanca izsledil in ga izročil policiji. Mlad slepar se rad izdaja tudi za akademika.

— Dražba, zarubljenih predmetov. Načelstvo mestne občine je razpisalo za 12. novembra veliko dražbo različnih, zaradi neplačanih običinskih davčnin zarubljenih predmetov v skupni cenilni vrednosti 43 tisoč 500 Din. Predmeti so bili zarubljeni 21 strankam. Na dražbo prišlo pisalnih strojev, moška kolesa, avtomobil, razno pohištvo in druge reči.

— Hišni posestniki se opozarjajo, naj vložijo prijave dohodkov od zgradb, da se izognejo kazni po čl. 137. davčnega zakona najkasneje do 31. t. m.

— Društvo pomožnih zdravnikov je imelo protokoli potek svoj občni zbor in je tudi razpravljalo o projektu novega zakona o bolnicah. Občni zbor je zavzel odklonilno stališče.

— V spomin na pokojnega prijatelja g. Rado Jegliča darujete M. M. Svoboda 100 Din za stavbni fond društva Tabor.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM v Šiški
torek, sredi in četrtek, vsakokrat ob 18. in 20. uri

PLANINE V PLAMENIH
12365

Urbas Marija nasl., najfinejša kranjske klobase, Ljubljana, Komenskega 16. Tel. 2865

PLESNE VAJE

trgovskih in privatnih nameščencev, za začetnike ob 20.15, ostali ob 20.45. — VSAK ČETRETEK v Kazinski dvorani. 12448

ny star, vendar nima nobeden v švedskem tisku zagovornikov. Tudi kandidatura Stefana Georga je resna; med Svedsi jo zagovarja ugledni kritik in esejist Anders Osterling. Oglaš se celo nova Grija, ki kandidira svojega največjega poeta Kostisa Palmasa. Rusija ima dva kandidata: poleg Gorkoga še finega pripovednika Ivana Bunina, ki živi v emigraciji.

Svetovno založništvo češkega podjetnika. Eden najboljših in najinteligentnejših mlajših čeških založnikov dr. Ot. Storch - Marien, lastnik praške založbe »Aventinum«, je izjavil v intervjuu s sotrudnikom »Přítomnost«, da bo s sodelovanjem francoskega in švicarskega kapitala ustanovil v doglednem času v Parizu veliko svetovno založništvo. Le-to bo imelo svoje ekspoziture v več svetovnih mestih in bo hkrati izdajalo angleške, češke, francoske, nemške in španske knjige. Pozneje bo razširilo svoje delovanje tudi na Italijo, Poljsko, severne države in Japonsko. Brez dvoma bo tako založništvo koristilo tudi razširjanju kvalitativne češke knjige po ostalem kulturnem svetu.

Zahvala

Ob priliki mojega jubileja mi je došlo toliko čestitk in voščil, da se mi ni moglo vsakemu posebej zahvaliti. Zaradi tega se usjam vsem gratulantom izročiti najpristnejšo zahvalo.

Rajko Sitter,

prokurist tvrdke Ivan Jax in sin.

Ali potrebujete čistilno sredstvo?

Zgodaj jutraj dosežete normalno lahkonno izčistitve, če vzamete prejšnji večer 2-3 dražje ARTINA. Dobi-
io se v vseh lekarnah. — Vsebinska skatlice po Din 8.—

zadostuje za 4 do 6 krat.
Odobreno od Ministar. soc. politike in narodnega zdravlja San. oddel. S. Br. 12258 od 12. julija 1932.

— Otvoritevna plesna vaja akademsko-ga društva Triglava bo danes ob pol 21. v Trgovskem domu.
— Drveni nadaljevalni plesni tečaj Jenkove šole v Kazini.

KINO LJUBLJANSKI DVOR

Tel. 2730.
Svetislav Petrovič
Lil Dagover
v filmu romantike
Baron Trenk
Predstave ob 4., pol 8. in 9.
Najnižje cene!

— Izbrani družabni plesni tečaj v Kazini ima jutri 19. t. m. svoj otvoritveni večer. — Reklamacije vabijo pri mojstru Jenku.

Iz Maribora

— Prižobe kmečkega prebivalstva. Zima se bliža in na prostem postaja vedno bolj mrz. Iz bližnje ter daljne mariborske okolice privlačajo v zadnjem času na mariborski svinjski sejem vedno večje število svinj. Prodajalci-kmetje se pritožujejo, da morajo včasih čakati celo po 2 uri na izdajo živinskih listov na svinjskem sejmu. Z izdajo listov sta zaposlena samo 2 uradnika, ki kljub svoji prirodnosti in naglenu poslovanju nista kos svoji nalogi. Naj bi se pomnožilo število teh uradnikov vsaj za eno osebo, da se zavarujejo kmetje pred zmrzovanjem v bodočih mrzlih dneh.

— Otvoritev letošnje glasilne sezone bo te dni z uprizoritvijo Leharjeve opere »Friederika«, ki je eno izmed najboljših del slavne skladatelja. Opero pripravljata dirigent Herzog in režiser Skrbinek, plese je našeliral Harastović, idilično scenografijo pred sesenheimskim župniščem pa je nastikal gledališki slikar Ussar.

Beli zobje: Chbrododont

— Premestitev. Od državnega tožilstva je premeščen iz kazenskemu oddelku okrajnega sodišča g. dr. Miroslav Dev.

— Člani mariborskega pododbora UVI se opozarjajo, da lahko dobe za udeležbo pri svečanostih razviti invalidskega prapora 6. novembra v Beogradu brezplačne vozovnice v društveni pisarni.

— Prodaja inozemskih časopisov in revij. Kakor je bilo že objavljeno, je ministrstvo trgovine in industrije dalo izključno pravico, za uvoz in razpečevanje inozemskih časopisov in revij v naši državi, počenši s 1. novembrom t. l. agenciji »Avalik« d. d., ki je postavila zastopništvo Putnika v Mariboru za svolega glavnega depozitaterja za okrožje Maribor. Vsakdo iz teritorija bivšega Spodnjega Stajerskega, ki je dosedaj dobival inozemske časopise in revije ali se bavil s prodajo istih, naj se takoj javi, najpozneje pa do 20. t. m. Putniku v Mariboru, Aleksandrova cesta 35, kjer bo dobil vse potrebne podatke in navodila.

— Prvi sneg v vinogradih. Trgatev v naših vinskih gorah je v polnem razmahu, vreme pa se kaj nerodno spreminja. Po sobotnem dežju se je ozračje močno ohladilo in je v nedeljo jutraj pobeht višje ležeče vinograde pri Sv. Urbanu prvi letošnji sneg.

— Nezgoda v avtobusu. Pri vstopu v avtobus je zašla 56letna gostilničarjeva žena Elizabeta Majheničeva z Aleksandrove ceste z roko med vrata, ki so se v tem trenutku zaprla in ji zmečkala kazalec desne roke. Prvo pomoč ji je nudila reševalna postaja.

— Žrtve napada. Predvečerašnjim je napadla gruča neznanh fantov na Cesti na Brezje stanujočec in v Freundovi tovarni zaposlenega 19letnega hlapca Ladislava Korbana in ga tako zverinsko pretepla, da so ga morali prepešati v mariborsko bolnišnico.

— Nočni roparski napad. V soboto ponoči okrog pol 23. se je vračal iz Studencev v mesto preko dravske brvi medičarski vajenec Ivan Vogrin, zaposlen pri medičarju in slaščičarju Venku v Vojaški ulici. Ko je napravil že nekaj korakov po brvi, mu je prišel nasproti neznan, okrog 20letni mož, ga z eno roko zgrabil in stisnil za vrat, z drugo pa mu je segel v notranji sukničev žep, kjer mu je vzel 30 Din denarja in izginil v smeri proti Studencem.

— Zopet tatvina kolesa. V nedeljo popoldne je bilo izpred nekega javnega lokala v Vetrinski ulici ukradeno nekemu strojniku moško, skoro novo kolo znamke »Steyr«, vredno 2000 Din.

— Nočni vlom. V deževni noči od sobote na nedeljo je bilo vlomljeno v čevljarsko delavnico in trgovino čevljarskega mojstra Dokše na Tržaški cesti. Vlomilci so odnesli 14 parov čevljev. Škoda znaša nad dva tisočaka.

Iz Celja

Modernizacija Ljubljanske ceste. Mestna občina bo temeljito popravila Ljubljansko cesto med Narodnim domom in Glazbo ter jo izenačila s pol metra višjo betonirano Gregorčičovo ulico. Sedaj kanalizirajo cesto, potem pa jo bodo dvignili za pol metra in zasuli nepotrebnih jarek, ki vodi od križišča Ljubljanske ceste in Gregorčičeve ulice v Sušnico.

Preloženo nagradno streljanje. Za nedeljo 16. t. m. napovedano nagradno streljanje celjskega strelskega okrožja v Pečovniku je bilo zaradi deževja preloženo na nedeljo 23. t. m.

Žrtve nesreč. V St. Juriju ob fužni železnici je v soboto 15. t. m. nekaj pes napadel 26-letnega tesarja Stefana Koštomaja. Koštomaj se je skušal ubraniti psa z nožem, pri tem pa se je z vso silo zadrl v desno nogo in si zabodel nož do kosti. V Stopčah pri St. Juriju ob fuži, žel. je prišel 18-letni posestnikov sin Jurij Centih v nedeljo 16. t. m. pod voz in dobil poškodbe po vsem telesu. 28-letni čevljar Janez Vodusek iz Ormožja pri Zetahah se je pri joki polja z vrela fuha in se opekeli po vsej desni roki. V Zalcu je padel 16. t. m. 28-letni hlapec Jože Kramar z drevesa in si zlomil levo nogo pod koleno. Vse ponesrečence so prepeljali v celjsko bolnico.

Nepobojljiva prijateljica tuje lastnine je 28-letna brezposelna šivilja Milica Grozdetova, pristojna v Cerkle pri Krškem. V petek 14. t. m. so jo izpustili iz zapora, pa je še letga dne zagrešila no-

vo tatvino. Okrog 18. jestopila v delavnici nekega celjskega mehanika in v pripravnem trenutku izmaknila mehanikovo 250 Din vredno srebrno dozo. Grozdetovo so v nedeljo 16. t. m. aretirali in izročili okrajnemu sodišču, doze pa niso našli več pri njej.

Vlomilec v dobriški občinski urad aretiran. Celjska policija je na podlagi izveštaja, pristojnega v Sela pri Brežicah, ki je obtožen, da je 27. septembra v lokalni dobriški občinski urad v Dobriču pri Trebnjem na Dolenskem, navratil blagajno in izmaknil iz nje 1600 Din gotovine, iz pisarne pa še odnesel županovo kelo ter nekaj sira in samske. Perencaka, ki tajl dejanje, so izročili okrajnemu sodišču.

Splašen konj trešil v izložbo. Včeraj okrog 11. dopoldne se je v mestu splašal konj trgovca G. Kivela iz St. Jurija ob fuži. Ni železnici in zdiraljal po Kralja Petra cesti na Prešernovo ulico. Pred izložbo trgovca G. Werena se je hotel obrniti, pa je zadel z glavo z vso silo v ogel izložbe in si močno presekala nos. Konj je padel, pasanti pa so ga spravili zopet na noge in izročili lastniku.

Savinja in pritoki so v nedeljo zvečer in včeraj močno padli. Voda se je vrnila v struge. Izloženje vremena je pravočasno preprečilo grozečo katastrofo.

Mestni kino predvaja danes ob 20.30 izvrstno zvočno opereto »Moj prijatelj ml. hujnar« s Hermanom Tringom in Jakobom Tiedtšijem v glavnih vlogah ter dve predigrji.

Grešne kupčije z vinskim moštom

Prejeli smo: Mariborski »Večernik« je prinesel v svoji četrtkovni številki od 13. t. m. bridko »tožbo iz ljubomerskih goric« pod naslovom »Naš uvin naša bole zaradi očitnega zlorabljanja in povečavanja že obupnega siromaštva našega vinarstva ljudstva po brezvestnih vinskih spekulacijah ob letošnjih trgatvi. Ker tudi drugod ni mnogo boljše, je vredno, da seznanimo široko javnost s srčno toplim pozivom klopoteč po naših vinskih bridi ljubomersko-ormoških goric. Ko malo zaveje nežna sapica, jih ubere sto svojo visoko pesem in ko potegne sapa malo močnejše, pritegnejo nižji in vrstnejši glasovi, in če piš potegne tež brij in dol, se oglašje zadnji s svojim močnim in nizkim glasom. Tako pojejo klopoteč svojo pesem že od časa prapradedov ter veselo oznanjajo, da je zlato grozdje dozorelo in se bliža vesela trgatve. In od časov prapradedov spremlja to veselo klopotečje naših vinstnikov ukanje fantov in deklet po stari prieliki navadi.

Spet klopotečje klopoteč naših goric, toda ne pojo pesmi veselja in razodetja; otožno oznanjajo tja v dan, da so se zopet sešli sovražniki naših goric, ki hotejo za korist lastnega žepa oskubiti našega kmeta ter mu omrziati stoletno veselje. Zbrali so se trgovci kakor farizeji v templju božjem, določili cene, ne da bi vedeli in znali, ali bo dal Bog vinsko kapljico ali pa jo bo zopet pridelal naš kmetič. Že pred leti so pričeli ubijati naša slovita vina; kupovali in uvažali so vina brez slovite naše vinske rožice, mešali so našo zlahtno vinsko kapljico z vsiljenecem ter tako sistematično uničevali sloves naših goric.

In tako so naši zlahtni vinski kapljici, ki prekaša vse svoje vrstnice daleč po svetu po svojem bukeju, določili cene, ki bijejo v obraz vsemu, kar se je do sedaj doživelo v vinskem trgovskem svetu. Če je bila že lansko leto parola »10 par za stopinjico«, se je izdalo letos geslo — »semo 6 par za stopinjico«. In tako pojejo klopoteč — »semo šest par, samo šest par, dinar za liter, dinar za liter«, in le v izjemnih primerih kaj več, če nisi slovenski trpin; in pojejo klopoteč po našim goricam dan in noč, noč in dan.

In ni ga Mesije, ki bi razgalil troveč iz templja božjega s korobačem, da bi vsaj ostalo kmetu to, kar je sam položil v to blaženo zemljo, da mu da soka nebeskega vjaj za ono, kar je sam potrošil. Hud boj bije naš vinogradnik, delo trdih žuljev polaga v tuji žep — v nenasitni žep trgovcev s kmetiskimi sragami.

Ne spremlja te visoke pesmi naših klopoteč ukanje naše mladeži, ne veseli smeh našega kmetiča, spremlja ga kletvica in rentanje našega vinogradnika, ki z žalostjo v srcu gleda propast naših divnih omoško-ljubomerskih vinskih goric.

Da vstal bi On, prišel zopet med nas ter vzel korobač in razgalil troveč z našimi žulji iz kraja, katerega ceniti ne zjajo!

Vinarsko društvo za dravsko banovino je vinarje nedavno med drugim opozorilo, da naj ne dajo svojih letošnjih zdravih vinskih pridelkov povprečne kakovosti izpod 4 Din

druži naša uvidna vinska trgovina, ki lo slej ko prej visoko spoštujemo kot odlično zaveznico naprednega, kvalitetnega vinarstva in našega naprednega, čednega, poštenega vinskega gospodarstva vobče. Vzemite korobač in razženite nenasične gospodarske pijavke iz naših sončnih goric!

Andrej Zmave

Gospodarske vesti

Slaba vinska letina na Madžarskem. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine poroča, da bo letošnja vinska letina na Madžarskem vrgla le 2 milijona hl napram 3.3 milijona hl v lanskem letu. Letošnji pridelek se je skrčil zaradi groznega mraza. Lanske zaloge so docela izčrpane.

Oddaja krovskih del. Gradbeni oddelek direktorije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 28. t. m. ponudbe glede oddaje krovskih del na objektu nove kolonije v Mariboru. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI, pogoji pa pri omenjenem oddelku)

Borze

17. oktobra.

Na ljubljanski borzi je deviza Newyork nekoliko popustila. Istočasno so bile slabše tudi devize Amsterdam, Berlin in Trst. Le Bruselj je bil precej čvrstejši.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je vojna škoda nekoliko popustila. Zaključena je bila le za kaso po 188. Do prometa je prišlo samo še v delnicah Narodne banke po 3900 in v delnicah Priv. agrarne banke po 224.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2307.90 — 2319.23. Berlin 1361.25 — 1372.05, Bruselj 799.13 — 803.97, Curih 1108.35 — 1113.85, London 197.36 — 198.96, Newyork ček 5716.59 — 5744.85, Pariz 225.27 — 226.39, Praga 170.01 — 170.87, Trst 293.24 — 295.54.

Zagreb. Amsterdam 2307 do 2318.26, Berlin 1361.25 do 1372.05, Bruselj 799.13 do 803.97, London 197.36 do 198.96, Milan 293.24 do 295.64, New York ček 5716.59 do 5744.85, New York ček 5696.59 do 5724.85, Pariz 225.27 do 226.39, Praga 170.01 do 170.87, Curih 1108.35 do 1113.85.

Curih. Pariz 203.275, London 17.225, New York 517.75, Bruselj 71.95, Milan 26.50, Madrid 42.40, Amsterdam 208.25, Berlin 123.0750, Stockholm 91.60, Oslo 89.60, København 92.50, Sofija 3.73, Praga 15.34.

Beograd. Državne vrednote: Vojna škoda 185 do 188 za oktober 182 do 188, za december 182 do 188, 7 odst. investicijsko 52 bl. 6 odst. begluške 33 bl. 7 odst. Blair 36 do 37, 8 odst. Blair 38 do 40; bančne vrednote: Narodna banka 3850 do 3950, Priv. agrarna banka 220 do 224.

Beograd Vojna škoda 185, 184 zaklj. 6 odst. begluške 34, 33.50 zaklj. 7 odst. investicijsko 50.50 zaklj. 4 odst. agrarne 24.50 zaklj. Narodna banka 3800 zaklj. Priv. agrarna banka 223 zaklj.

Dunaj. Trboveljska 20.27, Alpine - Montan, 12.10, Sečera 26.15.

Blagovna tržišča

21.10.

+ Chicago, 17. okt. Začetni tečaji: Pšenica: za dec. 48, za mar. 53, za maj 54.375; koruza: za dec. 26.125, za mar. 30.875; oves: za dec. 15.625, za mar. 18.25; riž: za dec. 31.50.

+ Winnipeg, 17. oktobra. Začetni tečaji: Pšenica: za okt. 48.25, za dec. 50.125, za jan. 54.625.

+ Ljubljanska borza (17. t. m.) Tendence za žito čvrsta. Zaključkov ni bilo. Nudi se: pšenica (slov. postaja, mlevska tarifa, plaščivo v 30 dneh): sremeska, 76 kg po 177.50 do 180, baška, 76 kg po 180—182.50, sremeska stara, 78 kg 182.50—185, baška stara, 79.80 kg po 187.50—190; moka (slov. postaja, plaščivo v 30 dneh): baška 300 do 300 do 305, banatska 300 po 310 — 315; koruza: (slov. post., mlevska tarifa, plaščivo v 30 dneh): baška stara po 135—137.50; nova, umetno sušena po 100—102.50.

+ Novosadska blagovna borza (17. t. m.) Tendence čvrsta. Promet 67 vagonov. — Pšenica: baška, okolica Novi Sad, Sombor, srednjebaška, sremeska 150 — 152.50; gornjebaška 152.50 — 154; baška, ladja Tisa 157.50 — 160; ladja Begej 155 — 157.50; gornjebanatska 147 — 150; banatska pariteta Vršac 145 — 147.50; sremeska 149 — 151. — Kuruza: baška, sremeska, stara 92 — 94, banatska 85 — 87.50; baška, banatska, nova za december - januar 67.50 — 70; za mare-maj 78 — 80; sremeska, umetno sušena, pariteta Indija 77 — 79. — Ječmen: baški, sremeski, 64.65 kg 94 — 96. — Oves: baški, sremeski, 97.50 — 100. — Riž: baška 125 — 127.50. — Moka: baška in banatska 200 in 200g 245 do 260; 225 — 240; 250 — 215; 260 — 170 — 175; 275 — 145; 285 — 90. — Otrubi: baški in sremeski 66 — 68; banatski 64 — 66. — Fišol: baški, beli 110 — 115.

Vzorno pripravljen koncert

V soboto zvečer je mala kamniška sokolska dvorana zbrala v sebi toliko odlične publike in hvaležnih poslušalcev kakor še morda do danes nikoli. Javnost se je pač zavedala, da zlati jubilej zaslužnega pevkega društva »Lirice« zasluži počastenje. Od predstavnikov oblasti, mimo uradnika do preprostega kmeta in delavca — vse je prihitelo na koncert. Dvorana je bila res nabito polna poslušalcev, mnogo jih je pa moralo ostati na dvorišču.

Kamniška »Lirica« je po svoji lepi zgodovini in delavnosti dobro znana, toda prilike so tako nanesle, da zadnja leta ni mogla tako uspešno nastopati in se udeleževati kakor prej. Zlasti smo jo pogrešali na koncertih Hubadove župe JPS. Po zaslugi mrtvili je pa prizadevni pevovodja »Lirice« G. Ciril Vremšak razširil svoj pevsko družinico, ki je štela komaj kakih 18 pevcev, v lep mešan zbor, ga je vabil in pokazal uspehe svojega truda na sobotnem koncertu, ki je dosil naslov: 50 let jugoslovanske glasbe. Zbor je za uvod zapel državno himno »Bože pravde«, ki so jo vsi navzoči poslušali stoje. Nato je zbor z vervo in prav dobro dinamiko zapel zgodovinsko A. Nedvedovo »Naza v planinski raj«. Pogumno in navdušeno je prednesel St. Premirolo »Pesem žrjavov«, ki je bila celo v malenkostih (n. pr. pri pasusu »Nebesko solnce greje«) v interpretaciji vzorno podana. Intonacija v predhodni dovolj čista, unisoni dokaj jasni in skladni. Izredno samorasla, duhovita harmonizacija Stolcerja-Slavenskega narodne pesmi »Jesenske noči« je našla v zboru »Lirice« prav dobrega interpretata, posebno dobri so bili crescendo in accelerandi. Pri nas malo znano skladbo bi priporočal v študij vsakemu količjak ambicioznejšemu zboru. Naravno, da je dr. A. Schwabova »Zdrava Marija« poslušalcem zelo ugajala, zvenela je krasno, čeprav je sopranistinja, solistinja, imela v začetku malo tre-

me. Pozneje se je pa ojunčila in je pokazala, da je vrlo uporabna pevka, lepega glasu in muzikalne sposobnosti za solistične partije. Zbor je nadalje z velikim temperamentom zapel A. Lajčevega »Bolest-kovača« in živahno tekstu primerno prednesel istega skladatelja »Kroparje«. V Foensterjevi »Ljubici« in Adamičevi »Vragovi« neveste je zbor »Lirice« pokazal vse svoje zmognosti, pevovodja pa smiselno interpretacijo skladb. Zlasti dramatično je izvajal »Vragova nevesto« in se je zbor srečno preko nevarnih čer, ki jih je skladatelj nehoti v skladbo nasul, rešil nevarnosti. »Vragova nevesta« je bila zapeta prepričevalno in smo se ekskluzivno prednanašja vsi peveci upravičeno čudili. Lepo so nadalje zapeli še mojo harmonizacijo gorenjske narodne »Ko so fantje proti vasi šli«, Hubadovega »Skrančanka« in končno H. rukovet srbskih narodnih pesmi.

Kaj naj povem o zboru »Lirice«? Iz številčno maloga zbora zveni čudovita moč, kakor bi bilo na odru ne vem koliko ljudi. Material zbor je dober, posebno impozantni so basi, med katerimi vzbuja posebno pozornost neki oktavist. Tudi sopran je svež, alt decanten, tenor nekričav. Pevovodja Vremšak je ves spored nastudiral zelo vestno v vsakem pogledu in ga je dirigiral temperamentno, morda včasih celo oreveč. Razume se, da je bila navzoča publika nad izvajanjem ljubljanskega društva silno oduševljena in da je vsako pesem sprejel s frenetičnim odobravanjem. V imenu Hubadove župe JPS je njen stajinja dr. A. Vigelj med sporedom iskreno nagovoril »Lirice« in njen zbor, poklonil v imenu društev ogromen venec s trakovi pevskih društev in kitaro, na katero so se prvi pevci »Lirice« pred 50 leti učili peti. Pevovodja G. Vremšaka pa so tudi odlikovali s šopki, ki jih je v polni meri zaslužil. Brez hvalisanja in iz postenege srca lahko rečem, da mi že dolgo noben koncert katerega koli našega pevkega društva ni tako imponiral kakor sobotni »Lirice«. Društvo, pevovodji, pevcem in pevkam vsa čast in priznanje. O nedeljskem koncertu prihodnjič jutri. Zorko Prelovce.

Sokol

Zadnja številka »Sokolskega glasnika« prinaša na uvodnem mestu članek br. dr. Kropivnika »Ob 20-letnici balkanske vojne« z nekaterimi slikami. Nadajni članek je posvečen spominu dr. J. E. Kreka ob priliki 15-letnice njegove smrti, moža integralnega Jugoslovana. Vsa ostala številka vsebuje poročila iz slovenskega Sokolstva in iz saveza Sokola v Jugoslaviji ter jo krasi precejšnje število slik.

Jugoslovanski sokolski koledar izide tudi letos za pripadnike Sokolstva že v novembru. Uredništvo, ki je ostalo isto kakor lani, javlja, da bo koledarski del opremljen z vsakodnevno beležnico, tako da bo imel vsakdo koledar tudi za praktično uporabo. V sokolskem delu bo izpuščen ves nepotreben material, vendar pa bo imel vsak Sokol tudi letos priliko, da lahko v primeru potrebe pogleda v koledarju podatke o vsem Sokolstvu. Priporočamo koledar našemu članstvu kot dober priročnik in upamo, da bo i po ceni i po obliki boljše ustrežal kakor dosedanj. Tudi za sokolski naraščaj izide v teku novembra, kakor vsako leto, poseben koledarčič.

Godbeni odsek Sokola I. v Ljubljani. Pihalna godba ob imela v petek skupno vaj. Godbeno vodstvo.

Sokolsko društvo Medvode uprizar: prihodnjo nedeljo ob 19. pri br. Leopoldu Jestiču v Medvodah veseloigro v treh dejanjih »Dve nevesti«. Priidite, ako se hočete res iz srca nasmejati.

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Torek, 18. Zaprtlo.
Sreda, 19. Marij. C.
Četrtek, 20. ob 15: Zločin in kazni. Dijaška predstava po znanih cenah. Izven.

Petek, 21. Zaprtlo.
Sobota, 22. Gospa Inger. Premijera. Izven.

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob 20.

Torek, 18. Zaprtlo.

Sreda, 19. Hlapec Jernej. Red Sreda.
Četrtek, 20. Rusalka. A.

Druga dijaška predstava letošnje sezone bo v četrtek »Zločin in kazni« v dramatizaciji Krasnopoljskega. Znižane cene.

Plesni večer v ponedeljek, dne 24. oktobra v naši operi. Uprava Narodnega gledališča je povabila moderni plesalski par Pia in Pino Mlakarja, ki sta študirala in nastopala z velikim uspehom v tujini, da priredita plesni večer v naši operi. Pino Mlakar je Novomeščan, ki je prekinil svoj univerzitetni študij ter se popolnoma posvetil plesu. Studiral je v Nemčiji v znani Labanovi šoli. Pozneje je nastopil v Parizu, kjer je dobil tudi med drugimi na internacionalnem plesnem tekmovanju za svojo kompozicijo Ljubzen iz srednjega veka visoko odlikovanje, navzile temu, da je bil najmlajši izmed 22 tekmovalnih skupin. V ponedeljek pleše s Pijo Mlakarjevo program, ki je tako s plesnega kakor z muzikalnega stališča zanimiv. Predpro. daja vstopnice bo od četrta dalje pri dnevnih blaginji in operi.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.

Torek, 18. Dev nevesti. C.
Sreda, 19. Zaprtlo.

Vremensko poročilo

Meteorološko zavoda v Ljubljani

17. oktobra

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. Čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlažnost v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 1—10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm. — Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo druze najnižjo temperaturo. Ljubljana: 7, 702.7, 7, 90, W1, megla, —; Ljubljana: 13, 760.4, 14, 60, W8, 2, —; Maribor: 7, 761.3, 6, 90, m/mno, 6, —; Zagreb: 7, 763.7, 8, 80, NW2, 1, 0.6, dež; Beograd: 7, 762.6, 9, 90, W4, 10, 4, dež; Sarajevo: 7, 764.2, 6, 90, m/mno, 10, 7, dež; Split: 7, 760.8, 15, 70, m/mno, jasno, 0.4, dež; Kumbor: 7, 758.9, 20, 80, W1, 9, 1, dež; Rab: 7, 762.5, 12, 70, SE4, 3, 0.2, dež.

Najvišja temperatura v Ljubljani 10. najnižja 6, v Mariboru 12, 6, v Zagrebu — 7, v Beogradu — 8, v Sarajevu — 6, v Splitu 19, 14, v Kumboru — 19, na Rabu — 11.

Sonce vzhaja ob 6.17, zahaja ob 17.12; luna vzhaja ob 17.53, zahaja ob 9.46.

Gospodarstvo

Pomen valutnega kritja

Zadnje leto nam je na polju valutarne politike prineslo kopico značilnih in teoretično zanimivih sprememb, ki empirično potrjujejo že davno dognane teoretične resnice, ki pa so pogosto v nasprotju s popularnimi naziranjmi o valuti in valutni politiki. Redkokje se teoretična spoznanja iz dognanja tako malo upoštevajo, kakor v gospodarski in valutni politiki. To velja posebno glede popularnih naziranj o vrednosti denarja. Javnost polaga zlasti v kritičnih časih preveč važnosti na zlato in devizno kritje, pri čemer se opira na popularno naziranje, češ da izvira vrednost denarja od kritja in ne morda od njegove relativne redkosti. Pogosto naletiš tudi na predsodek, da izvira stalnost zunanje vrednosti valute od zakonsko ugotovljene paritete, čeprav je vsakemu poznavalcu denarnišva jasno, da je ta stalnost le posledica vedno novih in novih intervencij novčanične banke v cilju, da se elimirajo viški ali primanjkljaji v plačilni bilanci, in sicer z nakupi ali prodajami po stalnem tečaju.

Valutne razmere zadnje dobe so nam v številnih primerih pokazale, da so se nekatere valute dobro in stabilno držale, in a vzlele silno zmanjšano kritju, i. da so zopet druge kolobale in padale, čeprav so imele visoko kritje in čeprav se ni ustvarjala inflacija. Kdor pravilno razumeva bistvo denarja in njegovih funkcij, ta se takim pojavom ne bo čudil, saj imamo iz gospodarske zgodovine na razpolago dovolj takih precedenčnih primerov. In vendar je mnogokrat povzročeno težavno prepričati o posrčnosti razširjenih popularnih nazorov celo ljudi, ki bi se morali že po svojem poklicu globlje zanimati za take stvari. Zato je tudi v gospodarskih stvareh tako, da si ljudje ustvarjajo sodbe bolj po čustvenem pojmovanju, kakor pa na podlagi stvarnih spoznanj, in da pogosto naletiš na notranji odpor, če napravliš poizkus, premagati občutje s spoznanjem.

Danes je po vsej Evropi zlasti aktualno vprašanje, kakšen pomen ima kritje za stabilnost valute. Kdor se le malo zanima za denarno vedo, ta ve, da nam odstopna višina kritja praktično le kaže, kakšne rezerve ima novčanična banka, če naj v skrajni sili vzdrži stabilnost domače valute nasproti drugim zlatim valutam. V kritju je gotovo dana možnost za uspešno obrambo valute, s tem pa seveda še ni rečeno, da se sam obstoj podlage (v zlatu in devizah) štiti valuto pred padcem. Praktičen pomen dobi torej kritje valute le tedaj, če novčanična banka vsi neupretnoma svojo najvažnejšo nalogo, da kupuje devize po stalnem tečaju, kadar je ponudba prevelika, in da jih prodaja takrat, kadar je povpraševanje preveliko. Stalno interveniranje novčanične banke v cilju izravnave plačilne bilance se lahko z deviznimi predpisi brez škode za zunanjo stabilnost valute precej omeji, vendar se ne sme praktično ukiniti, zakaj s prenehanjem intervencij de facto preneha povezanost med valuto in zlatom, izražena v zakonski pariteti. Če preneha novčanična banka intervenirati bodisi, da ne prevzame preveč deviz na trgu ali pa da ne krije nastalega primanjkljaja, tedaj se zunanja vrednost valute ne glede na zakonsko zlato pariteto in ne glede na višino kritja lahko v znatnejši meri dvigne preko te paritete ali pa pade pod pariteto, kakršen je pač razvoj plačilne bilance. Take spremembe zunanje vrednosti valute lahko nastopijo, četudi se notranja kupna moč denarja ni prav nič spremenila. Nihanje zunanje tečaja valute je v takem primeru tem obsežnejše, čim večja je trenutna pasivnost ali pa aktivnost plačilne bilance. Pri znatnejši aktivnosti plačilne bilance se mora zunanja vrednost valute tako dolgo dvigati, dokler zastoj v izvozu (za inozemstvo se vse blago iz dotične države podraži) in povečan uvoz (okrepitve zunanje tečaja valute omogoči cenejši uvoz) ne izsilita izravnave plačilne bilance. Pri kakšni višini se potem avtomatično ustavi dviganje valute je docela odvisno od vpliva sprememb v zunanji vrednosti valute na izvoz in na uvoz in od obsega aktivnosti plačilne bilance, ki jo je treba izravnati z zmanjšanim izvozom in s povečanim uvozom.

Obratno pa je vse gibanje, če preneha povezanost med valuto in zlatom zaradi ukinjenih ali nezadostnih intervencij novčanične banke takrat, kadar je trenutna plačilna bilanca pasivna. V primeru pasivnosti plačilne bilance mora zunanja vrednost valute tako dolgo padati, dokler povečan izvoz in zmanjšan uvoz, ki sta posledica padca zunanje vrednosti valute, ne izsilita kritja primanjkljaja v plačilni bilanci. Trenutke, v katerem se avtomatično ustavi padanje zunanje vrednosti valute, je odvisen od tega, v koliki meri je zmanj-

šanje zunanje vrednosti valute pospešilo izvoz in skrajšalo izvoz in od tega, kako velika je pasivnost plačilne bilance, ki jo je na ta način treba izravnati.

Primer občutnejšega dviga preko zakonite zlate paritete smo videli med vojno v Švedski. Zaradi velikega dotoka zlata iz držav, ki so stopile v vojno, v zvezi z nakupovanjem blaga na Švedskem, je švedska vlada smatrala za koristno, da ustavi izdajanje švedskih bankovcev pri švedski Narodni banki za prinešeno zlato. Ta ukrep, ki ima isti pomen, kakor če novčanična banka ukine nemerjeno nakupovanje viškov deviz, je praktično pretrgal čvrsto vez med zlatom in valuto. Čeprav je zakonita relacija med švedsko krono in zlatom ostala nadalje nespremenjena v veljavi, se je švedska krona naglo in znatno dvignila preko zlate paritete. Švedski bankovci, ki se je glasil na zlato, je bil ne glede na zakonito pariteto za dolgo dobo mnogo več vreden, kakor zlato samo. Sličen razvoj je pokazal leta 1878. avstrijski goldinar, ki je bil tedaj po zakoniti relaciji povezan s sre-

BLAIR in SELIGMANN

KUPONE

novčujemo proti takoišnji gotovni

M. JANKOLE, komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova 6/II. — Telefon 3052

12493

brom. Splošno nazadovanje cene srebra (v zlati veljavi) je takrat prisililo avstrijsko vlado, da je ukinila kovanje srebrnikov na zahtevo onemu, ki je prinesel srebro. Ta prepoved je imela, kakor v primeru Švedske, isti pomen, kakor če novčanična banka ukine nakup odvisnih deviz. Posledica gornjega ukrepa avstrijske vlade pa je bila, da se je avstrijski goldinar v primeru z drugimi srebrnimi valutami v nekaj letih dvignil za 70 odstotkov, tako da je bil bankovec, ki se je glasil na srebro, navzile razvrednotenju kritja za 70 procentov več vreden kakor srebro, na katerega se je glasil. Nekam podoban primer smo imeli pred osmimi leti tudi v naši državi. Ko je leta 1924. postala naša plačilna bilanca zaradi obilnega izvoza močno aktivna, se je zunanja vrednost dinarja navzile razmeroma zelo slabemu kritju, dvignila v teku dobrega leta za

Iz življenja in sveta

Koliko nas je na svetu?

Društvo narodov je ugotovilo nad dve milijardi ljudi

Vprašanje o številu ljudi je staro kakor človeštvo samo, toda znanost nam strože s kolikor toliko točnimi podatki šele malo časa. Oficialna ljudska štetja se vsrjo namreč šele od prve polovice prejšnjega stoletja. Sicer so prešteli ljudi že v starem in srednjem veku, toda le v posameznih ozemljih (Egipt, Palestina, Rim) in mestih. Ta štetja so upoštevala tudi le število otročja ali davkov sposobnih oseb. Rezultati, tudi če bi se bili ohranili, bi nam dali le nezanemljivo oporo o številu ljudi pred 1000 in več leti.

Kako netočno je bila znanost poučena o številu ljudi še do sredine 19. stol., nam kažejo podatki, ki jih je dajala do tistega časa. 1787. so domnevali, da obljubljuje zemlja 1000 milijonov ljudi, 1800 l. 900 milijonov, 1833 l. 872 milijonov, 1858 l. 1.288 milijonov, 1865 l. pa 1.220 milijonov. Število bi po teh podatkih torej zdaj padalo, zdaj se dvigalo — mi pa vemo, da število ljudi že stoletja stalno narašča. Najnovejša ugotovitve trdijo, da je bilo okrog leta 1800, kakšnih 600 milijonov ljudi, 1870. že dvakrat toliko in še pred koncem stoletja za pol drugo milijardo. Danes pa je po najnovejših podatkih Društvo narodov že dosti več nego dve milijardi ljudi.

V vojnem in prvem povojnem času sta ovirali porast svetovna vojna in epidemija hripe (1918/19), zlasti v Evropi. Pri tem je padlo število porodov. Tako je v letih 1914. do 1920. izostalo za približno 100 milijonov ljudi. Po statističnih podatkih narašča v Evropi slovansko pleme najmočnejše in ima največje število porodov, veliko manjši in celo deloma neznanen je presežek rojstev v romanskih in germanskih deželah, kjer pa pada zaradi izboljšanih higienskih razmer umrljivost. Med upoštevanimi 49 državami in poročili Društva narodov ima Kostarika največje število rojstev, namreč 24,2 odst. oziroma na 100 ljudi pride letno 24,2 živorojenec. Rusija je z evropskim delom na 6. mestu (22 odst.) Poljska na 14. (15,3 odst.) Nemčija na 42 (5,4 odst.), Francija pa je imela

la 1929. predzadnje mesto in 0,3 odst. Med tem se je število njenih rojstev precej povečalo.

Največja celina, Azija, šteje po zadnjih podatkih 1070 milijonov ljudi, to je polovico. Evropa kakšno četrtino (okrog 500 milijonov), obe Ameriki, ki merita malo manj nego Azija, štejeta 250 milijonov ljudi, Afrika 150 milijonov, Avstralija, ki je malenkost manjša od Evrope, pa 10 milijonov. Najbolj gosto naseljeni žive ljudje v Srednji in Holandski Indiji. Vzhodni Aziji s predležnim otokom, Evropi in vzhodnih Zedinjenih državah. V Južni Aziji živi okrog 440 milijonov ljudi in to samo v Srednji Indiji 370 milijonov. Ogromna Kitajska šteje 450 milijonov ljudi, mala Japonska pa 64 milijonov. V teh treh koncentracijskih ozemljih obsega Azija že okrog 950 milijonov ljudi, to je skoraj polovico vsega svetovnega prebivalstva.

Evropa je silno gosto naseljena, a pri tem je treba še upoštevati, da je v zadnjih sto letih z izseljevanjem oddala preko 50 milijonov ljudi Novemu svetu. Vzhod Zedinjenih držav šteje 80 do 90 milijonov ljudi.

Mnoge ljudi skrbi vprašanje, kaj bo s človeštvom, če bo naraščalo v takšni meri kakor v zadnjem stoletju. Kočno mora priti čas, ko bo zemlja preobljubljena. Znanstveniki so takoj izračunali, da bi lahko redila samo 5,6 milijarde ljudi, če bi živeli po višjem evropskem življenjskem standardu, ali kvečjemu 22 milijard, če bi živeli skromneje po japonsko. Te bojazni in ti računi so brezpredmetni, kajti narava si poišče sama svoje metode, da zajezi prekomerno porast. Ni treba, da bi bile to haš metode svetovnih vojn, padec rojstev, ki ga lahko povzroči sto vzrokov, je še bolj učinkovito sredstvo. In kakor je videti, je padec rojstev v dobro obljubljenih deželah vedno večje, tako da vsaj za doledno bodočnost ni pričakovati teko naglega naraščanja števila prebivalcev kakor smo ga bili vajeni v zadnjem stoletju.

Tokio, druga največja prestolnica na svetu

1. oktobra so priključili Tokiu 82 predmestij, tako da šteje zdaj preko 5.310.000 prebivalcev in je postal druga največja prestolnica na svetu. New York je sicer s svojimi 6.930.000 prebivalci za Londonom največje mesto, toda New York ni državna prestolnica.

Smrt princa Ludvika Bonaparteja

V Pranginsu (Švica) je umrl v 68. letu princ Ludovik Bonaparte. S politiko se ni nikoli bavil in je vedno tudi zavračal ponudbe, da bi prevzel vodstvo bonapartistične stranke. V caristični Rusiji je bil v vojaški službi in je dosegel generalstvo. Vračal se je vedno znova v Francijo, kjer so radikali vedno zaman skušali doseči, da bi bil izgnan. Po zmagi boljševikov se je naselil v Pranginsu, kjer je imel krasen grad. Truplo prepeljejo v Italijo, kjer počivajo tudi njegovi starši.

K nemirom na severnem Irskem

Policijski oklopni avtomobil patrolira po ulicah v Belfastu. Policijo varuje pred metanjem kamena gosta mreža

Anekdote o Kalmanu

Oče najpopularnejšega operetnega komponista sedanosti Emerika Kalmana je bil imoviti človek, a polon neke banke ga je spravil malone na beraško palico. Z družino se je moral preseliti v majhno stanovanje v Budimpešti, kjer so ga pa eksekutorji obiskovali dan za dnem. Nekoga dne je mali Kalman prišel iz šole domov. Na pragu ga sprejme preprosto kmetiško dekle, ki je služila družini, z besedami: »Pisatelj! so spet tu!« — »Kakšni pisatelj!« — Bili so člani eksekucijske komisije, ki so spet zapisovali premičnine. In ker so tako vneto zapisovali, je služkinja menila, da so pisatelji...

1914. si je kupil Kalman srečko državne loterie in je pričakoval neomajno, da bo zadel Res nekoga dne ko je študiral seznami izrebranih števil zagleda mednimi svojimi števili. Vrgla bi 500 kron, kar v tedanjiš časih ni bila malenkost. Ne da bi okleval, se je Kalman nemudoma odpeljal na Dunaj, kjer je zbral svoje prijatelje skupaj in jim priredil sijajno gostijo. Druga dne je Kalman pri računanju ugotovil, da je njegov bodoči dobiček že popolnoma skopnel od te gostije. Druzič je ugotovil, da dobiček sploh ne bo dobi-

tek, kajti iz lista je razbral, da se je bil tiskovni škrat ponorčeval iz njega in drugo številko spremenil v njegovo...

Kalman je nekoga zimekega dne 1918. v družbi dveh svojih libretistov nestrpno čakal v kavarni. Gledališkemu ravnatelju Erichu Müllerju je bil pravkar poslal besedilo in muziko svoje nove operete »Hollandka« in zdaj bi rad zvedel njegovo sodbo. Kar ga pokliče telefon. Kalman plane na noge, vzame slušalko, jo nastavi na uho, jo odloži in se vrne mrtvaško bled: »Pomislite, pravkar so mi sporočili, da sem zadobil 200.000 kron in naj prijem v banko pojem!« Se tisti večer je priredil svojim prijateljem sijajno gostijo. Ko so prišli, sprva niso hoteli verjeti, da je zadel glavni dobiček, moral jim je dokazati. Tedaj je stopil ravnatelj Erich Müller in mu čestital z naslednjimi besedami: »Pregledal sem vaše novo delo. Tudi jaz sem zadel glavni dobiček.« V ostalem Kalman z loterijo ni imel sreče. Teh 200.000 kron mu je skopnelo kmalu, potem v dobi inflacije, kakor da jih nikoli ni bilo. Ostale so samo tri steklenice brezovne vode za lase, ki jih je bil skladalet kupil v prvem navalu veselja nad dobitkom in samo da je nekaj kupil — kajti drugega v tistem času proti koncu vojne skoraj ničesar dobiti ni mogel.

Govoreča knjiga

V Parizu so izumili, kakor poročajo, »govorečo knjigo«, ki pride kmalu v promet in ki ne bo večja od običajnega romana, pa tudi dražja ne.

Izumitelj pravi, da je ta knjiga kombinacija metod, ki jih uporabljajo pri gramofonskih ploščah in zvočnem filmu. Ni pa tako zdrobljena kakor plošče. Aparat bo baje zmožen recitirati poljubno dolg roman, pa še beležiti sporočila ob odsotnosti telefonskega naročnika ter pogovor dveh telefonirajočih si ljudi.

Londonski sestanek

Angleški ministrski predsednik Ramsay MacDonald se razgovarja s francoskim ministrskim predsednikom Edvardom Herriotom o nemški zahtevi po oboroževanju, česar ne moreta dovoliti ne Francija in ne Anglija v interesu evropskega mira

Operiran novorojenček

Enega najzanimivejših svetovnih rekordov si lahko lasti novorojenček, ki so ga operirali pred kratkim v brooklynski porodnišnici komaj eno uro po rojstvu. Takšne operacije so sicer p.kušali že prej, toda običajno je dete umrlo že po nekoliko dneh.

Drugače pa je z našim rekorderjem. Prišel je na svet s tako težko črvenasto kilo, da bi moral umreti v kratkem času. Na prošnjo staršev so se zdravniki odločili za operacijo, ki so jo izvedli uro po rojstvu s pomočjo lahke narkoze. Operacija je uspešna tako dobro, da je otrok že čisto zdrav in da mu teža normalno rase. Starši so zadovoljni, še bolj pa zdravniki, ki mu je ta operacija uspela.

Aretacija brata pokojnega »kralja vžgalice«

Generalni konzul Torsten Kreuger, brat nekdanjega »kralja vžgalice«, ki ga je stockholmska policija aretirala zaradi napadnega knjigovodstva

»Borci smrti«

Argentinski listi poročajo dramatične podrobnosti o nastopu nekoga indijskega poglavarja na strani paragvajskih čet v borbi proti Boliviji. Poglavar poveljuje posebnemu oddelku čet, ki si je nedel naziv »borci smrti«. Indijanci upadajo bolivijske predstraže ter skušajo pri vsakem takšnem napadu izzvati zmedo pri sovražniku s tem, da ustrelijo vsakogar, ki jim pride na muho. Ker so Bolivijci zelo praznoverni ljudje, se teh nastopov močno boje. Pravijo, da se zategadelj v bolivijskih vrstah čedalje bolj množe vojaški pobezi.

Guvernerjev doživljaj

Sir Joseph Byrnie, guverner angleške kolonije Kenje v Afriki, je napravil izlet v okolico glavnega mesta Mairrobija, ko sta planila iz grmovja preko ceste dva leva, samec in samica. Avto je šel levjini čez nogo, ker se ni mogel dovolj hitro ustaviti. Na njeno rjovenje so priskočili trije levi, ki so obdali avto, da ni mogel naprej ne nazaj. Na srečo jim ni uspelo, da bi vdrl v notranjost, vendar se je čutil sir Byrnie zelo ojašanega, ko so ostavile zverine cesto in je mogel naprej.

Kobilice v Argentini

Kakor poročajo iz Buenos Airesa, je Argentino napadla silna nadloga kobilic. Po uradni cenzuri je uničenih samo z lanom in pšenico obdelanega ozemlja za 700.000 ha.

Dediščina v steklenici

Reven španski kmet se je kopal v mruju, ko je na njem opazil dobro zamašeno steklenico. Odprl jo je in je našel v njej pismo. Ker ga ni znal prebrati, ga je nesel na policijo in tam je zvedel, da je njegov vsočina naslednja: »Neozdravljiva bolezen me tira v smrt. Moji prihranki v znesku 27.000 peset in nekoliko vrednostnih papirjev ležijo v tej in tej banki. Najditej tega pisma naj vse to podeduje in želim mu boljše zdravje nego sem ga imel jaz.« Kmet se je seveda takoj odpravil v mesto in si dal izplačati denar.

Bagdad proslavlja vstop Iraka v Društvo narodov

Sprejem Iraka kot samostojne države v Društvo narodov je v prvi vrsti delo in zasluga energičnega kralja Feizala (levo zgoraj). Seveda pa bo moral Irak tudi v bodoče uvesti spretno politiko, da se ne bo zameril francoskim in angleškim interesom v Srednji Aziji. Slika kaže spreved diplomatov in častnih gostov k verskemu sprejemu na dvoru

Najmodernejša knjižnica v Parizu

V Fessardovi ulici v Parizu, sredi obljubene četrte Belleville, so zgradili knjižnico v najmodernejšem tipu, ki bo dostopna vsakomur brez oškodnine in formalnosti. Poslojpe je posnetek ameriških knjižnic, kar se tiče oprave in razsvetljave kakor tudi urejenosti in katalogizacije knjig. Poslojpe je zgradil arhitekt Gautier in sestoji iz podprtiličja s čitalno dvorano, prtiličja s študijsko dvorano in prvega nadstropja za mladinsko knjižnico, ki je opremljena z miniaturnim mobilijarom. Tu bodo za malčke prirejali tudi bralne ure, in sicer izmenoma z zabavnimi in poučnimi štivom.

Osebo sestoji iz samih absolventov francoskoameriške knjižniške šole v Parizu, ki je v zvezi z ameriško knjigarno, kajti namenečeni ljudske knjižnice bi morali imeti vsi posebno izsolanost, predvsem v psihološkem in pedagoškem oziru. Obiskovalcem bo torej omogočeno pregledovati knjige in časopise v najugodnejših okoliščinah in si jih bodo tudi lahko izposojali. Knjiž-

nico je ustanovila pariška občina in je prva v celi vrsti drugih, ki bodo na Francoskem se sledile po načelu, ki ga je izrekel Carnegie, eden največjih iniciatorjev ljudskih knjižnic.

»Najučinkovitejša človeška organizacija, največja prednost človeške družbe je ta, da napravi dostopne vsem ljudem zaklade svata, ki tičijo v knjigah.«

Urejeno prebavo in zdravo kri dosežemo z vsakdanjo uporabo pol kozarca naravnega »Franz Josefovec« grenčice, ker povzroča delovanje želodca in črevesa, odpravi oteklino jeter, zviša izločevanje žolča, vstopnjuje izločevanje seči, pokrepi presnavljanje in posveži kri. »Franz Josefovec« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Kateri zakoni so najtrajnejši?

Kakor poroča neka nova nemška uradna statistika, ločitve zakonov, vsaj v Nemčiji, v zadnjem času spet naraščajo, dasi še niso dosegli števil iz prvih povojnih let. Zanimivo je tudi zvedeti, kateri zakoni so pri tem najbolj prizadeti. To namreč niso mladi zakoni, ki bi jim človek rapril občutek nestanovitnosti, temveč najbolj ti-eti, ki so bili sklenjeni pred desetimi, petnajstimi leti. Pred vojno se je teh zakonov ločilo 16,5 odst., v zadnjih letih pa do 35 odstotkov. To so pač zakoni iz vojnega in prvega povojnega časa, ko so igrali veliko vlogo prenapljeni sklepi.

Zakoni iz predvojnega in poznejšega povojnega časa so se v zadnjih letih sicer tudi ločili v večji meri, a nikakor ne v tako velikem razmerju kakor omenjeni. Najmanj pa so nrasle ločitve zakonov, ki trajajo 5 do 10 let, namreč samo za 3 odst. nasproti 19 odst. za medvojne zakone. Zanimivo je, da znaša odstotek ločitev starih zakonov, ki so trajali več nego 20 let, več nego 50. dočim so bile v tej skupini ločitve pred vojno zelo redke. Vsako pogostejše nego pred vojno so trili ločitve zakonov, ki ne trajajo niti leto dni. Vse to se morda sicer na nemške razmere in se lahko vsak hip spremeni, vendar pa je značilno za dobo, v kateri živimo

Propaganda za italijanski turizem

Italija, ki je v svojem gospodarstvu zelo navezana na turski promet, je letos uvedla znatno znižanje vožnje za novoročence v Rim. Pravijo, da se je ta ukrep dobro obnesel, zato so ga razširili tudi na inozemske mlade pare. Prihodnje leto pa namerava Italija znižati za takšne ljudi vozne cene tudi na svojih ledjeh. S tem upajo Italijani, da bodo obrnili znaten tok tujcev iz Amerike, ki je obiskoval doslej Francijo in Anglijo, v svojo deželo, od česar bodo imeli seveda lepe gospodarske koristi.

Banditstvo v Harbinu

V Harbinu so štirje razbojniki napadli neko Angležinjo z imenom Woodruff. Potem ko so jo umorili, so skušali odvzeti s seboj njene otroke. Dva Rusi, ki sta se zavzela za brezumno deco, so banditi hudobno ranili. Naposled so prišli na pomoč stražniki, ki se jim je posrečilo dva bandita ubiti, dočim sta dva druga pobegnila brez sledu.

Kitajska Ivana d' Arc

Pinjin, mlado kitajsko dekle, je služilo v revolucionarni vojski, ki je bila grozota pokončana v proti komunističnemu pokolju pri Vučangu 1927. Pinjin je bila strah vseh generalov kakor veleposestnikov. Sovražniki so ji nadelili ime »rdeči poper«, prijatelji so pa obževali v njej kitajsko Ivano d'Arc. Četa študentk, ki ji je porveljevala, je veljala za elitno četo revolucije. Na neki drzni izvidni ekspediciji se je izgubila vsaka sled za njo. Nihče ne ve za njen grob.

Berlinsko prebivalstvo se krči

Kljub temu da se v Berlinu kakor v vsa velika mesta stalno priseljujejo ljudje, beleži statistika prebivalstva v zadnjem času ponovno padec stanovalec. Ker so se tudi porodi močno krčili, ima Berlin od lanskega oktobra doslej približno 50.000 ljudi manj. Celokupno število berlinskega prebivalstva znaša po zadnji statistični ugotovitvi 4 in četrt milijona duš.

Nezakonski sin habsburškega Maksimilijana

Brigh Twell,

londonski trgovec z ribami in mesom, zatrjuje, da ima pravico do naslova »nadvojvoda«, ker je sin nesrečno poginulega mehiškega cesarja Maksimilijana. Brigh Twell zahteva zase Maksimilijanovo premoženje, ki se je potopilo skupno z ladjo na vožnji v Evropo!

Podedovana pleša

Medicinska fakulteta pariške Sorbonne se bavi s fenomenom nekoga 16-letnega Jeana Duvala, ki nima, če odštejemo trepalnice in obrvi, niti najmanjše dlake na glavi in na obrazu. Takšen, kakršnen je, se je tudi rodil. V svoji rodbini je imel med predniki več precedenčnih primerov. Profesorji pravijo, da so takšni primeri podedovane plešivosti silno redki in da imajo svoj vzrok v nekem obolenju krvi. Pravijo pa tudi, da imajo zdravilo, ki bo Duvala preskrbelo lasove.

Ples brez ovratnic

»Neue Leipziger Zeitung« piše, da je videti v Leipziku precej pionirjev za osvo. boditev mške obleke nepotrebnega balasta. Ti »pionirji« hodijo brez ovratnic na sprehod, sedijo v srcah z odprtim vratom v javnih lokalih in celo plešejo brez ovratnic. — Če je to pionirstvo, potem smo v Ljubljani sečno že davno pred Lipskim, kajti neokravatenih, golovratih in golorkih kavalirjev je na naših cestah dovolj.

Vsak dan ena

»Ali se zavedaš, da grede tri četrtine moje plače samo za tvoje račune?«
»Tako — potem bi rada vedela, kam gre četrta četrtina?«

Michel Zévaco

171

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

Med jedjo sta se pogovarjala same vsakdanje reči. Vsak drugi kakor Pardaillan bi bil obupal nad njima. A vitez, ki je poznal mehihovo premetenost, si je mislil:

»Menih bo odkril svoje topove šele tedaj, kadar bo videl, da je zlezlo temu nesrečnemu vino, s katerim ga zaliva, do dobra v glavo.«

In res: Ravaillac proti koncu kosila ni bilo več spoznat. Njegova lica, drugače tako blesta, so gorela, njegove žalostne oči so se lesketale. Smejal se je in šalil, da ga je bilo veselje poslušati, in Pardaillan je videl, da mu ni manjkalo ne dovornosti ne duha.

Saj ni baš kdo ve koliko pil. A vendar se mu je poznalo tudi tisto malce pijače, ki je ni bil vajen. Ves izpremenjen je bil, kakor da bi se dramil iz dolgih, morečih sanj. Radost življenja ga je obhajala, in z nekakšno strmečo ganjenostjo se je oziral po cvetju in zelenju, ki je poganjalo okoli njega.

»Nu«, je dobrodušno rekel Perfekt Goulard, »zdaj vidiš, kako postane človek drugačnega mišlja, če si privoščiš grizljaj dobre jedi in požirek dobre pijače.«

»Pa res«, je priznal Ravaillac. »Ves preroben se zdim samemu sebi.«

»Čuj: bil si na izpovedi pri očetu d'Aubignyju. Kaj ti je rekel jezuit?«

Ob tem vsiljivem vprašanju je Ravaillac potemmel in nekam bridko odvrnil:

»Rekel je, da so moji prividi samo igra domišljije. Dejal je, da naj nikar več ne mislim na te reči. Svetoval mi je, naj dobro pijem in dobro jem in se vrnem v svoj domači kraj. Nazadnje mi je podaril sold, ki si ga je izposodil.«

»Prav je imel«, je živahno pritrdil Perfekt Goulard. »Oče d'Aubigny je poštenjak.«

Tako govoreč je privzdignil svojo kuto, izvlekel močno in jo iztresel na mizo. V mošnji je bilo kakih dvajset srebrnjakov, dokaj denarja za siromašnega meniha. Perfekt Goulard je porinil pred osuplega Ravaillaca deset srebrnjakov, rekoč:

»En sold je malo za potnino iz Pariza v Angoulême. Vzemi teh deset srebrnjakov, iz srca rad ti jih dam.«

»Čemu?« je začuden vprašal Ravaillac.

»Kako čemu? Zato, nesrečnej, da se boš imel s čim vrniti domov! Verjemi d'Aubignyju, prav ima. Najbolje je, da si izbiješ vse te peklenke domišljije iz glave.«

In z ganjenostjo, ki je segla žalostnemu siromaku v srce, je dodal:

»Ubogaj me, Jean-François, vrni se domov. Tam boš našel srečo in dušni mir. Oženiš se in boš imel otroke, rodbino in dom; postal boš človek, kakršni so drugi ljudje.«

Se dolgo sta se prepekala. Ravaillac se je upiral, da hoče ostati v Parizu, ne da bi povedal, zakaj. Perfekt Goulard je uporabil vsa sredstva svoje zgovornosti, in po nadaljnjih treh ali štirih kozarcih se mu je res posrečilo, da je premagal tovarišev odpor.

Ravaillac je vzel njegovih deset srebrnjakov in obljubil, da se še jutri odpravi v Angoulême. Ko je menih tako dosegel svoj namen, je neutegoma vstal, plačal, kar sta bila zapila in zajedla, in odvedel Ravaillaca nazaj h krčmi pri »Treh golobih«, kjer se je z nežnim objemom poslovil od njega.

V tistem trenutku je bila ura okoli pol enajstih. Prav tedaj se je

Jehan Hrabri odpravil s svolega stanovanja v ulici Arbree-Sec.

Pardaillan je še vedno zasledoval meniha. Sam pri sebi je bil čedalje bolj razočaran.

»Čudna reč!« je ugrabil. »Prisegel bi bil, da hoče menih nagovoriti tega nesrečnega zmešanca, naj umori kralja... Pa je bilo baš narobe: Poslal ga je domov v Angoulême! Ali sem se reš tolikanj uštel?«

Ko si je nekaj časa zaman belil glavo, je sklenil:

»Nemara je postal Ravaillac nepotreben? Po tem takem so morada našli drugo orodje... Drugo, zanesljivejše, odločnejše orodje, ki je v tem trenutku morebiti že na delu... Vraga, vraga! Kako naj pridem temu do dna? Smrti mi božje!«

Perfekt Goulard jo je ubral nazaj proti mestnim vratom. Stopal je počasi, kakor da bi nekoga pričakoval. Pel ni več, narobe, videti je bilo, da izkuša ostati neopažen.

Ko se je približal vratom, se je pripeljala iz mesta kočija brez spremstva. Obstal je in dolgo gledal za njo. Kočija je zdrdrala mimo in se ustavila za hribom, pod mlinoma, ki sta štrlela na njem.

Perfekt Goulard se je še enkrat vrnil do gostilne pri »Treh golobih«. Rekli smo že, da je bila ta gostilna malone nasproti kapelice Sv. Roka.

Ob času naše povesti je stala kapelica na majhnem griču, približno — a ne popolnoma — sredi širokega štirikotnika.

Tista stranica štirikotnika, ki je mejila ob predmestju, in tista, ki je gledala proti mestnemu obzidju, sta bili popolnoma zagrajeni s hišami. Stranica, ki je gledala proti griču Sv. Roka, je bila le na pol zazidana. Druga polovica in vsa četrt stran štirikotnika, ki so jo imenovali Gaillonovo ulico, sta bili še prazni. Tu je bil zgrajen dokaj visok zid, da je zadrževal zemljo. Ta zid se je nehal tik od tleh. Tako je nastajala nekakšna ploščad, s katere se je odpiral razgled vse tja do vhoda kapucinskega samostana in še deli.

S P O R T

Atena: Ilirija 7:3

Hazenska družina TKD Atena je z v nedeljo odigralo prvenstveno tekmo po novno dokazala, da je s svojo kompletno prvo garnituro najjačja družina v dravski banovini. Že pri reklamnih noticah, v katerih se je s tako sigurnostjo napovedovala močna zmaga Ilirije, so sporniki čutili, poznavač joč jakost naših družin, upravičeno domili v resnost in objektivnost navedene reklame.

Ilirija ni opravičila slovesa, ki se ji je pripisoval. Pričakovali smo, da se je pri velikem številu težkih tekem, ki jih je odigrala na svoji turneji po Jugoslaviji, naučila kaj več. Na dokaj dobri tehnični višini prodira s hitrimi krili do gola, kjer se pa spušta v nemogoče kombinacije, ki se običajno razbijejo v rokah nasprotnih obrambe. Atena ne dosega v napadu hitrosti nasprotnih napadalk, vendar napada bolj smotorno in strelja iz vsake pozicije. — Priprčani smo, da nam bo Atena po večjem številu odigranih tekem pokazala še kaj več, ker se opaža, da gotovo igralke zaradi dolgega odmora niso še na svoji normalni višini, vendar so zadovoljile v polni meri.

Igra je kljub težkemu, premočenemu telenju nudila zanimivo borbo z dovolj napetimi situacijami in se je tekmo vsega časa razvijala iz polja. — Že v 2. minuti prodre Atena in zabeleži po desnem krilu svoj prvi uspeh, nakar poviša v 10 minutah center z najlepšim strelom dneva iz daljave 10 m na 2 : 0. V 13 min. zmešnjava pred golom Ilirije. Minuto kasneje odbija vratarica Atene žogo z nogo, sodnik prisodi 5 metrovko in Ilirija reši s tem čast prvega polčasa 3 : 1. Malo pred koncem polčasa rezultira po uspehi akciji po desnem krilu četrti gol za Ateno 4 : 1.

V drugem polčasu poseže Ilirija pogumnejše v boj, a se vsi poizkusi razbijejo ob močni nasprotni obrambi, nakar prevzame vodstvo zopet Atena in beleži v dveh minutah po močnem strelu dnevnega krila rezultat 5 : 1. Ilirija kmalu popravi z lepim strelom levega krila na 5 : 2. Igra zavze-

ma stalno ostrejšo obliko. Atena prodre z desnim krilom ter neobranljivo strelja 6 : 2. S hitrim prodorom popravi Ilirija tri minute kasneje na 6 : 3. Takoj nato postavi center Atene končni rezultat 7 : 3 za Ateno. Od Ilirije je treba pohvaliti v glavni meri vratarico, ki je branila pridno in pogumno ter s tem rešila Ilirijo hujšega poraza.

Igra je potekala v znamenju prvenstva in slabega terena, vendar jo je sodnik gospod Zupan imel dobro v rokah, posebno v prvem polčasu. Priprčani smo, da nam bo hazena s sličnimi tekmami privabila na igrišče vedno večje število publike.

Gozdni tek, ki ga je priredil Smučarski klub Celje v nedeljo ob 14. s startom pri »Zelenem travniku« na 5 km dolgi progi »Zeleni travnik« — Cesta na grad — Maroškov gozd — gostilna Mihelak — mestno pokopališče — »Zeleni travnik«, izkazuje naslednje rezultate: 1. Stefan Grmovšek (SK Maraton) 15.22; 2. Franc Striel (Maraton) 15.38; 3. Emil Goršek (Smučarski klub Celje) 16.02. Startalo je 23 tekačev. Nagrade so bile razdeljene po tekmi v klubovem lokalu.

SK Korotan (Kranj) : SK Jadran (Ljubljana) 4 : 2 (1 : 1). Kljub slabemu vremenu se je napovedani program v celoti izvedel. Korotanova mladina je dopolnila proti starejšim in fizično močnejšim Skofječlanom le s težavo dosegla neodločen rezultat 4 : 4. Popoldne je nastopil ljubljanski Jadran s svojimi 1. in rezervnim moštvom. Tekma rezerv je končala z 0 : 0, ker oba klaverna napada nista bila zmogla dati niti enega gola. Za nastop 1. moštva je vladalo precejšnje zanimanje. Zaradi izenačenosti obeh je bila igra zelo napeta in še precej dobra. Tehnično in kombinacijsko so bolj ugajali gostje, toda zaradi večje požrtvovalnosti, vztrajnosti in odločnosti so zmagali domačini s 4 : 2 (1 : 1).

TKD Atena (hazenska sekcija). Danes točno ob 19. naj se zberejo vse hazenašice pred kavarno Emova.

Iz življenja na deželi

Iz Laškega

— Stavbno gibanje. Gradbena dela na Sokolskem domu naglo napredujejo in tako bo ena najlepših sokolskih postojank že prihodnji teden pod streho. Z istim tempom se gradi tudi Gostilničarska pivovarna. Stotine pridnih rok so tako rekoč noč in dan na delu in močnega stavba se vidno dviga in raste, kar se v početku ni toliko opazilo, ko je bilo treba graditi deloma do 7 m globoke temelje in izkopavati kleti. Deloma nagli napredek gradnje in morda deloma tudi bojazen pred zigosanjem denarja sta vplivali tudi na zamudnike, tako, da sedaj vsi delničarji prav pridno odplačujejo delniške obroke. Ako pomislimo, da je našlo samo pri teh dveh gradnjah preko 150 brezposelnih delavcev svoj zaposlitev, zasluži pač iniciator teh idej, ki se ni strahnil ne odpora niti razmer danesnje dobe, temveč vztrajal z železno voljo na realizaciji obeh projektov, več kakor samo priznanje.

Iz Ptujja

— Odstranite cestne ovire! Lastniki onih zemljišč, ki imajo na robu javnih cest žive meje, plete, sadno in gozdno drevje, morajo te odstraniti do 5. decembra. Istotako morajo lastniki zemljišč ob državni cesti levne plete, ograje in žive meje v doglednem času postaviti v razdalji 1 m od meje cestnega zemljišča. Tako je naročeno od strani cestne uprave.

DOMŽALE. V »Slovincu« se je nekdo spotalni nad našim pevskim društvom, češ da po mnenju nekaterih ni bil zadnji občni zbor pravilno sklican. Pisu notice, ako je sploh član, bi priporočil, da po društvenih pravih nabere nad polovico takih nezadovoljnih članov ter na tej podlagi skliče izredni občni zbor. Na opazko, da se je začelo z intenzivnimi vajami v osnovni šoli in da je zelo radoveden, koliko časa bo ta vna trajala, bi mu povedali, da je to društvo edino v Domžalah, ki goji našo lepo slovensko pesem že deset let in da je imelo v tem času v petju zelo lepe uspehe. Kolikor je v danih prilikah mogoče, se bo mo potrudili, da bo tudi v bodoče tako. — Vaje se vrše v šoli zato, ker imamo dovoljenje, in mislimo, da bi merodajna oblast radevolje dala na razpolago prostore tudi drugim društvom, ki bi gojila narodno in kulturno delo. Naše društvo nima nobene

politične barve in sprejme v svojo sredo vsakega pevca. »Budnim staričarjem«, ki jim je napredek našega društva toliko pri srcu, bi priporočali, da naslove enak apel tudi na svoje prijatelje, ki naj bi začeli malo bolj intenzivno z »latinskimi« vajami, ker je baš v naši cerkvi petje pod vsako kritiko. Kdor išče najde, če ne napak drugih, pa svoje. — Tainik.

DOLNJSKE TOPLICE. Trgatev je v polnem teku in v nekaj dneh bo vse sladko grozdje pospravljeno. Stalno deževno vreme sicer ovira najvišje delo zadovoljnega Dolenjca, vendar ga ne moti toliko, da se ne bi zadovoljivo odpravil v gorice. V splošnem je grozdje precej, le v krajih, kjer je toča uničila vinograde, je pridelek minimalen. Kakovost grozdja je izvrstna. Že se čujejo vsele popevke iz zidanje in vinskih bravor. — Izredno lepa jutranja zarja je bil vidi v petek 14. t. m. To je bila pravi fata morgana za Dolenjske Toplice, zarja je velik del jutranjega neba. Silajno žarenje oblakov je dalo povod, da so mnogi smatrali, da mora biti kje velik požar in res se je kmalu oglasila tromba vestnih zaslecev, ki je budila zaspance iz jutranjega sna. Gasilci so hiteli pripravljati gasilno orodje, da bi odbrzeli na kraj požara. Med pripravami pa so slednjič le uvideli, da je to samo izredno odsev jutranje zarje v oblakih. Potrdilo tomu pa je bila tudi krasna mavrica na zahodnem nebu. In gasilci so se zadovoljno vrnili na svoje domove k vsakdanjemu delu.

PODSREDA. Te dni se završuje triletna obratovanja celjskega mestnega avtobusa na progi Celje — Kozje — Podsreda. Tisoči in tisoči potnikov so pasirali »prazgodnec« šume in oboževalci naravnih čudes trdijo, da je vožnja ob strminah in prepadih po neštevilnih vijugah nove ceste od Slivnice čez Košnico, Zeger (552 m). Prevorje do Lesične in še dalje skozi Kozje do Podsrede veleromantična. Čim se avtobus z glušnim brnenjem vzpenja čez Košnico, se s severozahoda pojavljajo žusenski par cerkvice in nedolgi razvaline gradu, ki je bil posest močnega Celjskih. Od Zegra dalje utihne motor, ker cesta pada, pa se ti od zanada izza goste bukovine prikaže prijazna Planina nad Sevnicom, kakor bi bila s svojim razpadlim gradom prilepljena na vzhodne obronke košate Bohorja. Na jugovzhodu je Oslica, najbolj priljubljena izletna točka kožanskih planincev in domena divjih prašičev. Od Lesične, kjer ti je prijazni gostilničar Kojar Andrejček postregel z žledčnimi dobrotami, se vije cesta po ravnini ob šumici Bistrici koncert. — 20.45: Operni večer.

skozi modernizirajoče se Kozje ob navpično v nebo kipeči Gluhi peči do Podsrede, kjer je konec proge. S to in progo v Sv. Peter pod Sv. Gorami je dobil »prazgodnec« stik s severnim in zapadnim svetom. Hvaležni smo avtobusnemu podjetju mesta Celje, da ob teh kritičnih tasih vzdržuje promet na imenovanih progah. Hvala in priznanje ob triletnici pa tudi šoferju »debelemu Frančeku«, ki s svojo treznostjo, opreznostjo in pazljivostjo ni imel niti ene nezgode!

GORNJA VAS. Na pobudo g. Milenka Jovanovića, kapetana granične trupe, se je ustanovila preteklo nedeljo v Gorenji vasi strelska družina. Na ustanovnem občnem zboru je g. Jelovčan Franc, župan občine Trate, izčrpano pojasnjeval zbrani množici pomen in cilje strelskih družin, njih izvor in zgodovino. Svoj dobro naštudiran govor je zaključil s klici kralju in Jugoslaviji. Tudi bodrilne besede, izrečene od g. Jovanovića, so izzvale veliko navdušenja, posebno med mladino, ki je pozorno sledila vsem izjavam. Izvoljena je bila uprava pod predsedstvom kapetana Jovanovića. Da je ta viteški sport zelo priljubljen in privlačen, je razvidno iz tega, da se je takoj vpisalo nad 30 članov. Pripravlja se tudi ustanovitev šahovskega in smučarskega kluba.

POLJČANE. Z dramo »Spavaj, moja deklica« je Sokol v nedeljo na prav dostojen način otvoril svojo sezono. Človek bi mislil, da naše ljudstvo za resne komade nima smisla, pa je nedeljska publika pokazala ravno nasprotno. Le škoda, da je bil začetek igre šele ob 20. sicer bi bil obisk gotovo še boljši. Igra je potekla prav gladko in je gledalcem, ki so tu in tam z grobno tišino sledili poteku, izredno ugajala. Izvrstno se je znašel v vlogi slikarja Kostriškega br. Ritonja (ki se znaide sploh vsakokrat vlogi v dramah kakor v šali), br. Živko v vlogi njegovega sina Olega itd., vsi so se potrudili, da dajo kar najboljšo. Naj omenim še s. Hlido Arnoštovo (Zlata), ki je prvič, a z lepim uspehom nastopila pri nas. Odgovarjale so tudi maske in primera je bila scenerija. Za prihodnji mesec se pripravlja Golarjeva vesela igra »Dve nevesti«. — V kraju in bližnji okolici se je pojavila davica. — Te dni je odšel v Beograd načelnik Sokola br. Mesarič. Bratje telovadci so mu priredili na kolodvoru ob odhodu pristrčno slovo. — Trgatev se je povsod pričela. Količina kakor kakovost presegata lanski pridelek. — Tudi letos se je izvozilo pri nas ogromno jabolk. Cena se jim je v zadnjem času dvignila do 2 Din za kg. — Samo do 20. t. m. je še čas, da poravnate članarino (20 Din) za Vodnikovo družbo pri poverjenici g. Kovičevi.

Radio

Izveček iz programov

Torek 18. oktobra

LJUBLJANA 11.15: Šolska ura: Potovanje vodne kapljice. — 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Nemščina. — 19: Naše duhovne zajednice. — 19.30: Starost zemlje in geološke letnice. — 20: Kako postanem govornik. — 20.30: Prenos koncerta iz Zagreba. — 22: Napoved časa in poročila.

Sreda, 19. oktobra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.40: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Otroški kotiček. — 18: Salonski kvintet. — 19: Ruščina. — 19.30: Literarno predavanje. — 20: Samospevi gđ. Korentanove. — 20: Samospevi gosp. M. Juga. — 21: Prenos iz Zvezde. — 22: Čas, poročila.

BEograd 11: Radio — orkester. — 18.30: Narodne melodije. — 20: Klavir z orkestrom. — 20.50: Koncert kvinteta. — 22.50: Lahka glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17.30: Koncert tria. — 20.30: Hrvatski komorni trio. — 22: Prenos zvočnega filma. — PRAGA 19.05: Koncert iz Brna. — 20.05: Pesmi. — 20.55: Prenos iz Brna. — 22.20: Koncert Zagrebškega kvarteta. — 23: Plošče. — BRNO 19.05: Spevigr. — 20.35: Prenos iz Prage. — 20.55: Mešan program. — 22.20: Prenos iz Prage. — VARSAVA 18: Lahka godba. — 20: Zabaven program na ploščah. — 22.15: Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Godalni kvartet. — 15.20: Arije. — 17: Koncert orkestra. — 20: Koncert iz Berlina. — 21.10: Mešan program. — 22.30: Koncert iz Budimpešte. — BERLIN 20: Koncert na električnih instrumentih. — 21.10: Balade. — 22.40: Ciganska godba iz Budimpešte. — KÖNIGSBERG 20: Prenos iz Berlina. — 21.05: Plesni večer. — MOHLAKER 19.30: Orkester mandolin. — 20: Suhoigra. — 21.10: Mešan program. — 22.45: Ciganska godba iz Budimpešte. — BUDIMPEŠTA 17: Vojaška godba. — 19.45: Orkester. — 22.45: Koncert ciganske kapela. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 20.45: Operni večer.

SELSKA DOLINA. Prebivalstvo doline je zelo nezadovoljno zaradi slabih avtobusnih zvez in je čudno, da se ne ugodijo splošni želji. Če so se druga leta izplačale zveze po želji prebivalstva, bi se tudi letos, dasi tudi mi občutimo splošno krizo. Sedanji vozniki red je skrajno neprikladen. Zjutraj vozita kar dva avtobusa in bi bilo gotovo umestno in tudi rentabilno, če bi eden od njih vozil k opoldanskim vlakom. Na ta način bi lahko odpadel popoldanski avtobus, ki vozi v Zelenjke. Naj bi raje vozil od večernih vlakov in prikladen bi bil za vse, ki so imeli opravke v Kranju ali pa v Ljubljani. Tudi avtobus na večerne vlake bi bil potreben, ker prihajajo v našo dolino razni trgovci in potniki, ki morajo sedaj ostati čez noč v dolini, kar jim dela stroške in zamude. Prebivalstvo prosi avtobusne podjetnike za uvedbo primerne voznega reda, na oblastva pa se obrača s prošnjo, naj znižajo pristojbine avtobusnim podjetnikom, ki vzdržujejo promet po krajih, kjer ni železnice.

SV. MARTIN NA POHORJU. V našem kraju se je zadnjič naglo razširila vest o smrti g. Slavuja Dimnika, upravitelja banovinskega dečjega doma v Mariboru in tajnika Počitniškega doma kraljice Marije v Smartnem na Pohorju. Kmalu nato je zaplapolala črna zastava na gasilnem domu. Leta 1928 je pokojni pripeljal k nam westfalske otroke in v kratkem času

sta se mu kraj in pohorsko ljudstvo tako priljubila, da se je leta 1929 na njegovo vzbudovalno ustvaril pri nas Počitniški dom. Naše ljudstvo je Dimnika zaradi prijaznosti in gostoljubnosti zelo spoštovalo. Pokojnemu dolgujemo zahvalo, da je naš kraj zaslovel. Od kar imamo Počitniški dom kraljice Marije, je ta del Pohorja pridobil mnogo, mnogo na tržnem prometu. Od tega časa tudi imamo v sezoni dnevno pošto, katero vodi g. Leopold Vorša. Za pokojnega je bral zašušnico naš župnik g. Alojzij Zdošek. Ves krk žaluje za nepozabnim Slavojem. Blagi mož, počivaj v miru v beli Ljubljani! Zalujočim izrekamo iskreno sožalje. — Kakor v drugih krajih, smo tudi mi proslavili 70-letnico Slomškove smrti. Imamo v naši fari leta 1853 rojenega starčka, Antona Unterlehner, stanujočega pri trgovcu Leopoldu Vorši. Mož je še čil in čvrst za delo. Njega je birmoval leta 1861 pokojni škof Slomšek.

STARI TRG PRI LOŽU. Po naših gozdovih je vse polno polharjev in vespod žarijo od večera pa do zore ognji in celo pravi kresovi, pri katerih se polharji zbirajo in prežijo na svoj plen. Polhove kočice so imele pred leti precej visoko ceno, sedaj pa se prodajajo po 1 Din za komad in se celo po tej nizki ceni težko spravijo v denar. Kriza je torej posegla tudi v romantično življenje naših polharjev.

Spolne + bolezni

sifilis, kapavica, beli tok so ozdravljive brez strupenih vstrecanj, brez živega srebra in salvarzana. Tisoč žen in močve enodušno hvalo za svoje ozdravljenje (trajno) na priroden način s preparatom

„Vigi-Tabl“ brez motenj v izvrševanju poklica.

Sijajna priznanja. Tisoče zahval. »Vigi-Table« učinkuje z jamčeno, sigurno in prav hitro. Učinki so naravnost presenetljivi. Prof. Herry se je o njih izrazil, da »delajo prave čudeže«. Uporabljanje je za zdravje povsem neškodljivo. Cena Din 120.—, posebno močne za stare slučaje Din 200.— Pošilja diskretno le

Odborná ord. laboratoř Aide—Havelka,

Praha—Vlnohrady, Slezská 116. Pošt. 28. CSR.

127

Jože Gruden

višji poštni kontrolor v poklju

Njegovo izmučeno truplo bomo položili k večnemu počitku v torek, dne 18. oktobra ob ½ 4. uri popoldne izpred hiše žalosti, Rimska cesta 7. Prosimo tihega sožalja.

Ljubljana, dne 16. oktobra 1932.

IVA GRUDEN, soproga — NADA FAKINOVA, ing. JOŽE, VERA OMANOVA, MIRJAN, otroci — Doc ing. MILAN FAKIN, OTON OMAN, zeta — MARA roj. SMILJANIČ, snaha, in ostalo sorodstvo 12483

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, da je naša iskreno ljubljena mati, stara mati in tašča, gospa

Helena Pompe roj. Mahnič

vdova po zasebnem uradniku

dne 16. t. m. po dolgem, mukepolnem trpljenju, previdena s svetotajstvi, v 82. letu starosti, mirno preminila.

Pogreb nepozabne bo v sredo, dne 19. oktobra 1932 ob ½ 3. uri popoldne izpred mrtvašnice, Vidovdanska cesta 9, na pokopališče k Sv. Krizu.

V Ljubljani, dne 17. oktobra 1932.

12487

LUIZA IVANUŠA, hčerka — MARTIN IVANUŠA, zet — ZDENKA, vnukinja, in ostalo sorodstvo.

Cene malim oglašom

Zenitve in doplačila: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna prirobnica za tito ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo se računajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam po kamo«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najema«, »Poseda«, »Lokalni«, »Stavbenje«, »Strojstvo«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živalstvo«, »Običje in Leser ter pod rubrikama »Trgovski potnik« in »Zasluge«, če se s oglašom nudi zasluge, oziroma, če se išče potnik. Kdor si pa pod temi rubrikama išče zasluge ali službo, plača za

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znakah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se računajo po Din 1.— za besedo, se računata enkratna pristojbina Din 5.— za tito ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za tito ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se računajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—

Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.— pri oglaših po 1 Din za besedo po Din 15.—

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpslati v pismo obenem s naročilom.

Desetje in zadovoljstvo

je samo, kadar prinesete svojcem fini kampanji ali sportni ševit za moško obleko, ali fino voleno za damski plašč ali kostum iz trgovine

A. Zlender

Ljubljana, Mestni trg 22
Priznana najugodnejši nakup dobrih kvalit

Pouk

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tito 5 Din. Dijaki, ki iščejo inštrukcije, plačajo vsako besedo 50 par; za tito ali za dajanje naslova 3 Din. (4)

Akademik

več inštrukcij, bi ponudil vse srednjošolske predmete. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Upehe«. 41903-4

Akademik-humanist

inštruktor za hrano ali stanovanje. Naslov v oglašni odd. »Jutra«. 41502-4

Francoščino

in nemščino (slovnica, konverzacija itd.) privetno, temeljito, fonetično pravilno, poučuje učitelja jezika in večletno prakso. Naslov v oglašni odd. »Jutra«. 41545-4

Nemško govoriti

teorijo se vsi naučijo po moji najboljši metodi. — Uspeh najhitrejši. Informacije med 12. in 4. uro. Ljubljana, Posljava c. 1391. 41717-4

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za tito ali za dajanje naslova ali za tito 5 Din. — Kdor sprejema potnike, plača besedo po 1 Din; za dajanje naslova ali za tito 5 Din. (5)

Več potnikov

ki iščejo inštrukcije, sprejemajo za obisk prijetnih atrakcij. Prodajni predmet je potreben v vsaki hiši. Zasluge pri malom trudnem. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« v Ljubljani, pod šifro »Skrupna« 41700-3

Vajenci ke

va domačo krojaštvu sprejema A. Paulin, Ljubljana, Kongresni trg 5. 41934-44

Čevljar, učenca

sprejema Jakob Mačen — Trnovlje, pošta Celje. 41698-44

Službo dobi

Vaša beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tito 5 Din. (1)

Nakupovalca

in prejemalca se okrogel les sprejema Ogoreček, Zalec. 41141-1

Damskega

frizerja ali frizerko perfektno v vodni odlični in sranjem nemščini sprejema boljši salon samo v stalno službo. Nastopi lahko takoj. — Sprejema se tudi mladi praktikant za damski salon. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Frizer«. 41690-1

Edgar Rice Burroughs:

Tarzan, kralj džungle

DRUGI DEL

Copyright, 1929, by Edgar Rice Burroughs, Inc. All rights reserved.

Tarzana so odvedli v svojo vas in mu poklonili mnogo daril, med njimi tudi orožja. Prvi večer, ki ga je prebil med njimi, so slavili črni njemu na čast divjo orgijo. Mastili so se z antilopim in zebrovim mesom. Ko so vojskači pisali v svetlobi ognjev, je Tarzan opazil, da so nosili mnogi izmed njih težko okrasje iz suhega zlata.

Kinooperator

izvrsten reklamni slikar za Dia in lupake, išče službo. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Zvočni kinooperator«. 41684-2

Kateri gospod

starjši, mi tudi mesto gospodinjice v Ljubljani in jamski za denar, mu posodi 40.000 Din. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Osumljena vdova«. 41662-2

Mlada uradnica

in praksa, prosi klerikalno službo. Cenj. ponudbe pod šifro »Zavet rednik« na oglašni oddelku »Jutra«. 41660-2

Vdova brez otrok

želi službo za kuhanje in druge domače dela, pri boljši majhni družini. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Postena gospodinja«. 41675-2

Krojaški pomočnik

išče službo. Leonard Št. 14. Medvode. 41678-2

Prodajalka

z dveletno prakso in lepimi splošnimi, želi nastopiti službo. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Prodajalka«. 41692-2

600 Din nagrade

dame tistemu, ki mi predloži mesto šoferja k osebnemu avtomobilu. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Tudi takoj«. 41701-2

Trg. pomočnica

vajena, iskreno, želi namestiti. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Trg. pomočnica«. 41711-2

Radio

Vaša beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tito 5 Din. (9)

Ingelen

Ultrazvono, sedemdeset, z avdiom aparatom za 2000 Din prodam. — Dopise na oglašni oddelku »Jutra« pod »Ingelen 7«. 41685-9

Auto, moto

Vaša beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tito 5 Din. (10)

Tovarni avto Ford

z 2500 Din, kupim. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«. 41704-10

Prodaj

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za tito 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsa beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tito 5 Din. (6)

Šteparice

v tovarno sprejema Anton Kršper, Zgornja Sika 5. Zasluge se je v sredo ob 8. uri. 41731-4

Pošteno dekle

z manjšim šivanjem, za vsa hišna dela, poleg kuharice sprejema. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«. 41702-1

Mladega brivskega pomočnika

sprejema. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«. 41706-1

Službe išče

Vaša beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tito 5 Din. (2)

Korespondent

samoizolirani v slovensčini in nemščini, zmožen vsob družni pisarskih del, v večletno prakso, 300 par. merno mesto. Cenjene ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Dobra moč«. 41274-2

Čevljar, pomočnik

pošten, z dobrimi splošnimi, želi nastopiti službo. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra«. 41674-2

Bakren kotel

za 80 l. e. pečo prodam po merni ceni. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«. 41665-6

Pisalno mizo

na rolo, amoniški sistem, omara na rolo, pult 1.50 x 70 cm, vse v najboljšem stanju ugodno prodam posamezno ali skupno. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«. 41709-6

Kupim

Uglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za tito 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsa beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tito 5 Din. (7)

Stružnico

rabljeno, do 1 m dolžine, kurim. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Stružnica«. 41227-7

Odpadke od čiste aluminij. pločevine

izvaja. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Postena gospodinja«. 41675-2

Stiskače za

šne dobro ohranjene kupim. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Kraji«. 41570-7

2 nočni omarci

zajamčeno štati, in stalo za knjige kupim. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«. 41676-7

Kompletno mlinsko in žagno opremo

(tudi vseh vrst) z ali brez motorja kupim pred takojšnjemu plačilu. Ponudbe z natančnim opisom in cenjo je poslati na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Tudi takoj«. 41701-2

Slamo

v otvorn, 4000 kg kupa. Ponudbe, tudi za manjši količine, na Kranjske industrijske družbe, Jesenice-Fužine, Goranjsko. 41663-7

Les

Vaša beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tito 5 Din. (16)

Pozor, železničarji!

Bukova cepilna drva po 300 Din za meter kupa, kakor tudi kupa po 25 cm do 30 cm za 100 kg dobavljajo na upnično vso množico Rudolf Drgan trgovca, Laško. 41234-15

Kapital

Vaša beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tito 5 Din. (16)

Posojilo

prodam, oziroma odstopim vreden sorodstva z družnikom in ker potrebujem denar. Posojilo, ki znaša 60.000 Din, je vključeno na prvo mesto poplačila varno — najmanj triletna vrednost hipotek — Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Znaten popust«. 41687-16

50—70.000 Din

posojila za dobo 2 let iščem. Vključba na 1. mesto. Pisarne ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »640«. 41501-16

Pozor, gospodje!

Vljudno sporočam, da sem znižal cene svojim izdelkom ter bom kljub temu nudil prvotno delo po najnovejši modi. Se vljudno priporočam!

MODNI ATELJE, Malis Franjo

diplomirani krojač LJUBLJANA, Tržaška cesta št. 29. 12484

Ne zaupajte vsakomur svoje glave!

Pri nas delamo z občutkom in vestnostjo strogo izbranih, v inozemstvu specializiranih moči.

Novo otvorenj DAMSKI ČESALNI salon „VENA“

IN BRIVSKI ODDELEK ZA GOSPODE LJUBLJANA, Gradišče 4

(v palači dr. Luckmann) izvršuje trajno ondulacijo, vodno ondulacijo, barvanje las v vseh modernih niansah, manikiranje in moderno friziranje.

SPECIJALNO DELO: Vodna ondulacija kakor tudi barvanje trepalnic in obrvi po najnovejši metodi. 12489

VELEMESTNA POSTREŽBA! NIZKE CENE!

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

492

Kompanjona

z majhno kavejico sprejemni takoj. — Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Družabnica«. 41686-16

Hranilno knjižico

popolnoma varnega zavarovanja, z zneska 90.000 Din prodam s popustom. Ponudbe posredni na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Družabnica«. 41689-16

25.000 Din posojila

izjemno pri 13% obresti in vključbo na posredstvo, od 1. januarja 1933. Vzemem tudi hranilno knjižico. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«. 41705-16

Posest

Vaša beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tito 5 Din. (20)

Stavbne parcele

v solonči legi po 15—60 Din prodam v Brinju — Sotlesah na Jofici Poljane, ali Iste Herman Jofica, ali pri Florjanci. 40682-20

Večstanovanj. hišo

kupim v Ljubljani, ki je v vseh pogojih, zaradi pomanjkanja prostora prodam po nizki ceni. Kordaš Anton, Zgornji Brnik 48, P. Cerklje. 41578-20

Tračno žago

(barabaga), pripravna na vsako pogon, zaradi pomanjkanja prostora prodam po nizki ceni. Kordaš Anton, Zgornji Brnik 48, P. Cerklje. 41578-20

Posredovalnica

Ljubljana, Wolfova ulica 1 prodaja: hiše, vije, gostilne, poseda in trgovine; sredstva: stanovanja in lokale. 41697-30

Hišo z gostilno

že moge tudi z trg. lokali in stanovanji, na prometu točki Ljubljane kupim. Ponudbe z natančnim opisom, cenjo in plačilnimi pogoji je poslati na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Proselestvo«. 41690-20

Kupim hišo

Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Ljubljana«. 41716-20

Kupim hišo

v Ljubljani za 400—500.000 Din. Ostanem samo nar del v Ljubljani. Ponudbe pod znako »500 gotovina« na oglašni oddelku »Jutra«. 41719-20

Manjše posestvo

popolnoma urejeno, z vsem opremljenim, v bližini Ljubljane proči Gorenjski, razpisovalni poceni prodam. Potreben kapital 40.000 Din. — ostalo po dogovoru. — Cenjene ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »80.000 Din«. 41693-30

Novo hišo

ki se ni popolnoma izgovarila, ob banovinski ceni, tik železniške postaje ugodno prodam. — Naslov pri podružnici »Jutra« v Celju. 41710-20

Kupim parcelo

300—700 m² veliko, v bližini periferij severnega dela Ljubljane. Ponudbe z natančnim opisom lege in cene na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Doma«. 41714-20

Bizeljsko vino

helo, 1930, in 1931. letnika 35 hl prodaj Raktelj, Brezice. 41248-33

Belo proso

suhe gobe, fižol, orehe — kupuje — M. Gersak & Co., Ljubljana. Prosim povzročene ponudbe. 41504-33

Vrednote

Vaša beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tito 5 Din. (35)

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišji ceni CERNE — juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 3

Pohištvo

Vaša beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tito 5 Din. (18)

Spalnica

po nizki ceni prodam. Na slovo pove oglašni oddelku »Jutra«. 41298-12

Pohištvo

mize, omare, stenska ura, slike, skleda in krožnike iz porcelana citre, harmonike in dva starinska predmeta poceni naprodam. Naslov v oglašni odd. »Jutra«. 41565-12

Spalnica in kuhinja

naprodam v Mostah, Spalnica je nova, kuhinja stara 8. let. 41673-12

Kuhinjsko kredenco

kupim. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Dobra«. 41698-12

Razno pohištvo

radi selitve prodam. Na slovo pove oglašni oddelku »Jutra«. 41715-12

Oblačila

Trg. oglaš po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za tito 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsa beseda 50 par; za dajanje naslova ali za tito 5 Din. (18)

Ženski plašč

dobro ohranjen, s pravo kožuhovino, kratko jopico, obliko in moško obleko prodam. Sredina šteta 12. 41695-13

Prehrana

Kdor sudi prebrano plača za vsako besedo 1 Din; kdor išče prebrano pa za besedo 50 par; za dajanje naslova ali za tito 5 Din. (14) Trgovski oglaš 12

Drž. upokojence

srednjih let, želi preseliti pri starši dom. Dopise na oglašni oddelku »Jutra« pod znako »Mir«. 41661-14

Pridelki

Vaša beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za tito 5 Din. (38)

Bizeljsko vino

helo, 1930, in 1931. letnika 35 hl prodaj Raktelj, Brezice. 41248-33

Belo proso

suhe gobe, fižol, orehe — kupuje — M. Gersak & Co., Ljubljana. Prosim povzročene ponudbe. 41504-33

S 1. nov. iščem

3 sobno komfortno stanovanje s kopalnico, solinico, solinico, blizu Bleiweisove, Levstikovice, Trnovlje. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Komfortno«. 41179-21a

Dvosob. stanovanje

s kuhinjo in sredini mesta išče mladi zakonci par brez otrok. Vse dan eta odlo. — Ponudbe na oglašni odd. »Jutra« pod šifro: »Odsotno«. 41646-31a

Enosob. stanovanje

s kuhinjo in priključniki išče mladi zakonci par za takoj